

Gjøvik, 16. april 2012.
J.nr./referanse: 06-12/NL/ks

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Birgit Felde Sevaldrud
Linn Haugseth Kind
Kjartan Th. Stensvold
Hans Moon
Thor Lium

Innkallingen er også sendt:

Ordfører Liv Solveig Alfstad (møte- og talerett)
Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor (møte- og talerett)
Rådmann Jarle Snekkestad og kommunalsjef John Løvmoen (til orientering)

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Etter avtale innkalles det herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Mandag 23. april 2012

Tid: Kl. 0900 – ca. 1500

Sted: Formannskapssalen

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Det er lagt opp til følgende agenda for møtet:

- 0900-1000 Oppstart og behandling av sak 19 og 20
- 1000-1130 Sak 21 (årsregnskap 2011). Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Heidi Holm Olafsen orienterer.
- 1200-ca 1330 Sak 21 forts. Rådmannen m.fl. orienterer.
- 1330-1400 Sak 22 (utviklingsarbeid i N.Land). Rådmannen orienterer.
- 1400-ca 1500 Avslutning/oppsummering og behandling av sakene 23 og 24.

Eventuelt forfall bes meddelt snarest til undertegnede på telefon/sms til 995 77 903, eller e-post til kjetil@kontrollutvalget.no

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I NORDRE LAND KOMMUNE

Mandag 23. april 2012 kl. 0900

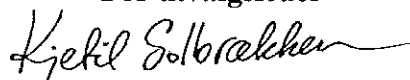
(formannskapssalen)

- SAK NR. 19/2012** **GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 26.03.12**
- SAK NR. 20/2012** **VIDEREFØRING AV OVERORDNET ANALYSE OG
FORARBEID TIL NY PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON
OG SELSKAPSKONTROLL 2012-2015**
- SAK NR. 21/2012** **ÅRSREGNSKAP 2011 FOR NORDRE LAND KOMMUNE
– KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE**
Kontrollutvalget oppgave er å avgi uttalelse til årsregnskapet, jf. forskrift om kontrollutvalg § 7. Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor oppsummerer revisjonsarbeidet og presenterer revisjonsberetningen. Rådmannen og kommunens regnskapsansvarlig presenterer årsregnskapet og rådmannens årsrapport.
- SAK NR. 22/2012** **ORIENTERING OM UTVIKLINGSARBEID I NORDRE LAND
KOMMUNE**
Utsatt sak fra forrige møte. Rådmannen orienterer.
- SAK NR. 23/2012** **REFERATSAKER**
- SAK NR. 24/2012** **EVENTUELT**

Sakene behandles i lukket møte i samsvar med forskrift om kontrollutvalg § 19.

Gjøvik, 13. april 2012.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

Administrasjonen v/rådmann Jarle Snekkestad og kommunalsjef John Løvmoen.
Vararepresentantene til kontrollutvalget (møter kun etter særskilt innkalling.)

Nordre Land kommune**GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 26.03.12**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	23.04.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 26.03.12

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 26.03.12 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Protokoll fra siste møte i kontrollutvalget legges frem til formell godkjenning.

I tråd med etablert praksis ble protokollen utformelt godkjent av utvalgsmedlemmene kort tid etter møtet, for deretter å bli offentliggjort og oversendt kommunestyret til orientering.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Mandag 26. mars 2012 holdt kontrollutvalget møte i rådhuset fra kl. 0900 til 1510.

Som medlemmer møtte:

Birgit Felde Sevaldrud, leder
Linn Haugseth Kind, nestleder
Thor Lium
Kjartan Th. Stensvold
Hans Moon

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Ingen

Ellers møtte:

Ordfører: Liv Solveig Alfstad (sakene 11 og 12)

Fra administrasjonen: Rådmann Jarle Snekkestad, kommunalsjef Inger Berit Heimdal og kommunalsjef Geir Steinar Loeng (sakene 13 og 14).

Fra Innlandet Revisjon IKS: Forvaltningsrevisor Kristian Lein (sakene 10-14).

Sekretær: Kjetil Solbrækken

Møteprotokollen er sendt til:

Ordfører, kontrollutvalgets medlemmer/varamedlemmer, rådmann, Innlandet Revisjon IKS og Oppland Arbeiderblad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900 med Birgit Felde Sevaldrud som møteleder.
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 10/2012

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 06.02.12

Vedtak, enstemmig:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 06.04.12 godkjennes.

SAK NR. 11/2012

**OPPDATERT KOSTRA-ANALYSE FOR UTVALGTE
OMRÅDER**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS presenterte kostra-analyse med tall for 2011.
Oppdatert rapport ble delt ut og gjennomgått på møtet.

Vedtak, enstemmig:

1. Med bakgrunn i kostra-tall for 2011 tas følgende områder med i det videre arbeidet med overordnet analyse av Nordre Land kommune:

- **Læringsresultater grunnskolen.**
Dette er et tema som det kan være grunnlag for å se litt nærmere på, enten ved å undersøke statistikken litt nærmere og/eller ved å spørre kommunen hvordan de arbeider med tematikken.
- **Spesialundervisning.**
Betydelig økt omfang av spesialundervisning i 2011.
- **Driftsutgifter helsetjenester.**
Utgiftene er relativt høye og økende. Dette kan rett og slett være uttrykk for at kommunen har prioritert denne tjenesten høyt. Det kan likevel være grunn til å oppdatere og sjekke ut statistikken nærmere.
- **Sykefravær – pleie og omsorg generelt og sykehjemmet spesielt.**
Sykefraværet er høyt i 2010 og har økt mye fra 2009. Ikke nye tall fra Kostra for 2011.
- **Pleie og omsorg/tildelingskontoret.**
Kommunen har svært mange mottakere av hjemmetjenester sammenlignet med andre kommuner (gruppe 10 og landet). Mange får hjelp, men hver enkelt får relativt lite.
- **Barnevernet.**
Statistikken avviker fra de vi har sammenliknet med både ved at andelen barn med undersøkelser og tiltak er så høy og fordi fordelingen av utgifter mellom tiltak i og utenfor hjemmet er svært ulik de vi har sammenliknet med. I 2011 er bemanningen økt, noe som ser ut til å gi resultater, jf. behandlingstider. Utgiftene til saksbehandling kan være registrert feil.
- **Sosialtjenester – høye utgifter til saksbehandling mv pr mottaker.**
KOSTRA viser at Nordre Land har høye utgifter til sosialtjenester. De høye utgiftene gjelder ikke utbetalinger av sosialhjelp, men utgifter til drift; dvs. saksbehandling mv. Det kan være aktuelt å undersøke hvorfor utgiftene er så høye.
- **Kvalitetssikring av rapportering.**
Kommentar: Gjennomgangen av kostra-tallene indikerer feilrapportering av tall på enkelte områder. Det kan derfor være grunnlag for å spørre hvordan kommunen kvalitetssikrer rapporteringen av regnskapsdata og tjenestedata til KOSTRA.

SAK NR. 12/2012

**OVERORDNET ANALYSE AV KOMMUNEN –
VIDEREFØRING AV "BRAINSTORMING" OG
FORELØPIGE PRIORITERINGER**

Vedtak, enstemmig:

1. Med utgangspunkt i diskusjonen i møtet bes sekretær om å lage et internt arbeidsnotat som følger saken videre. Saken følges opp på neste møte.

2. Prioriterte områder vurderes med henblikk på gjennomføring som fellesprosjekt sammen med kontrollutvalg i andre kommuner.
3. Ordfører og rådmann inviteres til å komme med innspill til utvalgets arbeid med ny plan for forvaltningsrevisjon.

SAK NR. 13/2012

INTERN KONTROLL OG RISIKOVURDERING I NORDRE LAND KOMMUNE

Fra behandlingen:

Rådmann Jarle Snekkestad og kommunalsjef Geir Steinar Loeng orienterte og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:

Rådmannens presentasjon av administrasjonens system for å sikre betryggende kontroll, jf. kommunelovens § 23, tas til orientering.

SAK NR. 14/2012

KOMMUENS ARBEID MED ETIKK OG ETISKE HOLDNINGER

Fra behandlingen:

Rådmannen v/kommunalsjef Inger Berit Heimdal informerte.

Vedtak, enstemmig:

Rådmannens informasjon om kommunens arbeid med etikk og etiske holdninger blant ansatte i Nordre Land kommune, tas til orientering.

SAK NR. 15/2012

OVERSIKT OVER UTVIKLINGSPROSJEKTER I NORDRE LAND KOMMUNE

Vedtak, enstemmig:

Saken utsettes til neste møte.

SAK NR. 16/2012

KONTROLLUTAVLGETS ÅRSRAPPORT 2011

Vedtak, enstemmig:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Kontrollutvalgets årsrapport for 2011 tas til orientering.

SAK NR. 17/2012

REFERATSAKER

Fra behandlingen:

Følgende saker ble referert:

1. Helsetilsynet: Oppsummering av landsomfattende tilsyn i 2011 med kommunalt barnevern – undersøkelse og evaluering
2. Fylkesmannen: Rapport fra tilsyn med barnevernstjenesten i Nordre Land kommune (kommunens arbeid med undersøkelser og evaluering)
3. Skatteetaten: Kontrollrapport 2011 vedr. skatteoppkreverfunksjonen for Nordre Land kommune
4. Diverse avisartikler
5. Neste møte: Tidspunkt og sakliste.

Vedtak, enstemmig: Referatsakene tas til orientering.

SAK NR. 18/2012

EVENTUELT

Vedtak, enstemmig: Saken utsettes til neste møte.

Dokka, 26. mars 2012.

Birgit Felde Sevaldrud
leder

**RETT UTSKRIFT:
Gjøvik, 26. mars 2012.**

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær
tlf. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

NESTE MØTE

Dato: MANDAG 23. APRIL 2012

Tidspunkt: KL. 0900

Aktuelle saker:

- *Kommunens årsregnskap 2011 – kontrollutvalgets uttalelse*
- *Oversikt over utviklingsprosjekter i Nordre Land kommune (rådmannen orienterer)*
- *Overordnet analyse av kommunen – "brainstorming" og foreløpige prioriteringer*
- *Eventuelt*

Saker senere:

- *Beredskapsplanlegging og ROS-analyse (rådmannen orienterer)*
- *Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid (diverse tiltak, jf. vedtak i møte 28/11-11)*

Bestilte undersøkelser og revisjonsprosjekter (Innlandet Revisjon IKS):
(ingen)

Møteplan for 2012:

- Mandag 06.02.12 kl. 0900
- Mandag 26.03.12 kl. 0900
- Mandag 23.04.12 kl. 0900
- Mandag 18.06.12 kl. 0900
- Mandag 17.09.12 kl. 0900
- Mandag 03.12.12 kl. 0900

Nordre Land kommune**VIDEREFØRING AV OVERORDNET ANALYSE OG FORARBEID
TIL NY PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG
SELSKAPSKONTROLL 2012-2015**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	23.04.12	Kjetil Solbrækken	Delvis. Vedlegg 1 er unntatt, jf. off.loven § 15

Saksdokumenter:

1. Kontrollutvalgets notat: Tema/områder
2. Generell oversikt over aktuelle tema/områder i en kommune (ide- (/diskusjonsnotat fra sekretær)
3. Rådmannens presentasjon av administrativ organisering av kommunen (gitt i møte 06.02.12)

Vedlagt:

- Vedlegg 1 (u.off.)
Vedlegg 2
Vedlegg 3

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Basert på kontrollutvalgets overordnede analyse og foreløpige prioriteringer, bes sekretær om å utarbeide et utkast til ny plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for 2012-2015.
2. Overordnet analyse i f.m. selskapskontroll følges opp på neste møte.

SAKSOPPLYSNINGER:

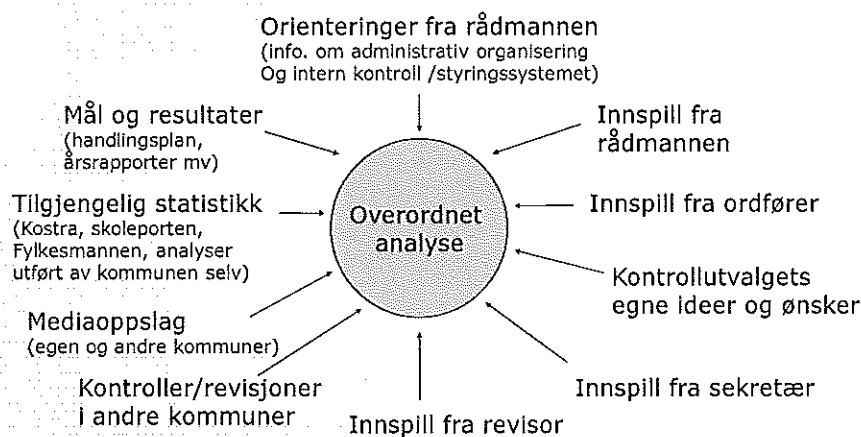
Bakgrunnen for saken er kravene i forskrift om kontrollutvalg § 10 som sier at:

”Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon”.
Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.”

Kontrollutvalget har i egen sak tatt stilling til metode og opplegg for gjennomføring av den overordnede analysen.

Nedenfor følger en enkel illustrasjon som bl.a. viser at kontrollutvalget innhenter informasjon fra mange ulike kilder. Samlet skal dette gi grunnlag for å peke ut aktuelle områder for nærmere analyse/kontroll.

Praktisk gjennomføring av overordnet analyse

5

Oppsummering av arbeidet så langt:

Aktuelle områder for nærmere undersøkelser/forvaltningsrevisjon er drøftet i alle utvalgets møter denne valgperioden (28/11-11, 6/2-12 og 26/3-12).

Med bakgrunn i tidligere diskusjoner og vedtak er det utarbeidet et notat som oppsummerer de tema/områder som det har vært enighet om å ta med seg videre i det avsluttende arbeidet med ny plan (se vedlegg 1).

Det er så langt benyttet følgende hovedkilder:

- Kontrollutvalgets egne erfaringer og ideer
- Innspill fra revisor (basert på gjennomgang av kostrå-tall)
- Innspill fra sekretær (se eget notat, jf. vedlegg 2).
- Informasjon fra rådmannen om administrativ organisering (se vedlegg 3) og rådmannens system for overordnet styring og intern kontroll

Ordfører og rådmann vil bli invitert til møtet i juni for å komme med synspunkter og innspill til kontrollutvalgets arbeid med ny plan. Det tas sikte på å avslutte arbeidet med ny plan i juni-møtet, og oversende planen til sluttbehandling i kommunestyret høsten 2012.

Planen skal også inneholde en del som går på selskapskontroll. Dette temaet er ikke tatt opp til diskusjon ennå, men egen sak på dette vil bli lagt frem i neste møte (juni). Dette er tatt med i forslag til vedtak i saken for å signalisere at området ikke er glemt.

Henvendelser til kontrollutvalget i prosessen:

Kontrollutvalget fikk følgende henvendelse (mail 12.03.12 til utvalgssekretær):

Til Kontrollutvalget i Nordre Land kommune.

Vi ber kontrollutvalget undersøke Nordre Land kommunes rutiner for behandling av søknader om plasser på våre to omsorgsenter.

Vi ønsker dere skal undersøke nærmere.

*Hvordan blir søknadene behandlet

*Hvordan og når får søkerne svar

*Blir de som søker satt på ventelister når de ikke får tildelt plass

*Har kommunen et opplegg for å hjelpe de som ønsker seg en omsorgsplass.

*Er det forskjellige personer som veileder søkerne og som behandler søknadene.

*Foregår saksbehandlingen i forhold til loverket og overholdes fristene for å gi søkerne svar på sine søknader.

Mvh

Kommunestyregruppa i Nordre Land Senterparti

v/ Per Ole Lunde

Innspillet/forslaget er hensyntatt ved å inkludere flere av spørsmålene i notatet som følger saken videre (se vedlegg 1 under "Helse og omsorg").

Felles prosjekter med andre kommuner / kontrollutvalg?

Kontrollutvalget har tidligere i prosessen vedtatt følgende:

Prioriterte områder vurderes med henblikk på gjennomføring som fellesprosjekt sammen med kontrollutvalg i andre kommuner.

Bakgrunnen for vedtaket er positive erfaringer med tidligere fellesprosjekter. I tillegg til å være ressursbesparende, vil fellesprosjekter få økt nytteverdi pga. sammenligninger mellom kommuner.

OVERORDNET ANALYSE OG "BRAINSTORMING" Generelt ide-/diskusjonsnotat (innspill fra sekretær)

INNFALLSVINKLER (alle kommuner):

- **Måloppnåelse:**
 - Overholdelse av lover, regler og interne retningslinjer
 - Effektivitet
 - Produktivitet
 - Effekter / resultater
 - Kvalitet

- **Fokusområder (balansert målstyring):**
 - Brukere
 - Ansatte
 - Økonomi
 - Samfunn

KRITERIER FOR VALG AV TEMA:

- Prosjektets potensielle bidrag til å skape forbedringer i forvaltningen
- Politisk aktualitet og interesse
- Risiko og vesentlighet (jf. risiko-modellen)
- Administrasjonens ønsker
- Gjennomførbarhet (praktisk og økonomisk)
- Intensjonen med forvaltningsrevisjon (evaluering av mål- og kostnadseffektivitet)

RISIKO/SANNSYNLIGHET:

Iboende risiko:

- Høy kompleksitet (regelverk, organisering, tjenester mv.)
- Lav bemanning
- Lav kompetanse

Indikatorer på problemer/risiko:

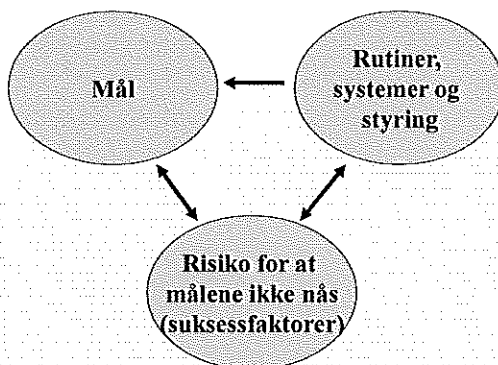
- Kø-problematikk og "flaskehals", lang saksbehandlingstid etc.
- Mange klager
- Avviksmeldinger
- Avvikende kostra-tall

VESENTLIGHET/KONSEKVENNS:

- Berører mange
 - Stor økonomisk betydning
- NB! Også mindre områder kan ha stor betydning hvis ekstra stort fokus/interesse av en eller annen årsak. Risiko for tap av omdømme bør vurderes nøye. Små områder kan i denne sammenhengen bli vesentlige, dvs. at konsekvensen kan bli stor hvis svikt.

RISIKOSTYRING GENERELT:

RISIKOSTYRING – GENERELL MODELL

Kontrollutvalgets prioritering

K O N S E K V E N S	Stor	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 5px; display: inline-block;"> Stor konsekvens – stor sannsynlighet </div>	
	Liten		
		Liten	Stor
SANNSYNLIGHET			

Overordnet ledelse (rådmann, stab, støtte):

Rådmannens – overordnet ansvar etter kommunelovens § 23:

- **Intern kontroll:** System for å sikre ”betryggende kontroll” (overordnet styringssystem, økonomistyring, risikostyring som en integrert del av internkontroll-systemet, mislighetsrisiko)
- **Forsvarlig utredning av saker til politisk behandling** (hva ligger i forsvarlighetsbegrepet?)
- **Iverksetting av politiske vedtak** (test av system + stikkprøver av konkrete vedtak mht. oppfølging)

Stab- og støttetjenester:

- Eierstyring
- Prosjektstyring generelt og større byggeprosjekter spesielt
- Lovoverholdelse:
 - **Offentlighetsloven** (kompetanse/opplæring, journalføring av post, håndtering av unntak fra off.loven, håndtering av innsynskrav)
 - **Forvaltningsloven** (habilitetsregler, foreløpig svar, saksbehandlingstider)
- **Generelt: Bruk av støttetjenester** (ledelse og styring, kvalitet, rapportering, måling, effektivitet, ”brukertilfredshet”, sentralisering vs. desentralisering, kapasitet)
- **IKT** (Informasjonssikkerhet, IKT-modenhet, gevinstrealisering, strategier, organisering)

Sektorovergrepene tema:

- Sentralisering vs. desentralisering av merkantile funksjoner
- Kompetanse og rekruttering
- Sykefravær
- Tverrfaglig samarbeid (samhandling mellom tjenester og mellom virksomhetsområder)
- Kontraktstyring (styring/oppfølging av kontrakter med private)
- Prosjektstyring (bruk av PLP-metodikken, kompetanse)
- LEAN
- Heltid-/deltidsproblematikk
- Service (service-test)
- Fagpersoners bruk av arbeidstiden (hvor mye går med til administrering)

Stab- og støttetjenester forts.

- **Innkjøp og overholdelse av lov om offentlige anskaffelser** (organisering, lovoverholdelse, sosial dumping)
- **Finansforvaltning** (rapportering, overholdelse av internt reglement, overholdelse av forskrift)
- **Organisasjon/personal** (HMS, sykefravær, personalforvaltning, arbeidsgiverpolitikk, varsling, etikk, ledelse, kommunen som IA-bedrift/IA-avalen, opplæringsplaner, HR-styring, støtte til virksomhetsledere)
- **Styring av større byggeprosjekter** (prosjektorganisering, roller, bruk av PLP-metodikken)
- **Økonomifunksjonen** (pådriver eller brmsekloss? deler av økonomiavdelingen underlagt kontroll gjennom den løpende regnskapsrevisjonen)
- **Miljø**
- **Eiendomsskatt**
- **Offentlig støtte/næringsstøtte**
- **Eiendomsforvaltning**, herunder vedlikehold av bygningsmassen
- **Vaktmestertjenesten** (organisering, effektivitet, brukertilfredshet)
- **Renholdstjenesten** (organisering, effektivitet, brukertilfredshet)
- **Analyser, egnevalueringer** (administrasjonens analysekompetanse, vurdering av kvalitet på egnevalueringer)

Interkommunalt samarbeid

- Administrativ styring, kontroll og rapportering
- Oppfølging av inngåtte avtaler
- Resultater/effekter
- Politisk styring og kontroll

Oppvekst og utdanning

Barnehager <ul style="list-style-type: none">• Dekningsgrad/tilgjengelighet• Kostnader• Kvalitet• Tilsyn med private barnehager• Kommunen som barnehageeier• Mål: Tidlig innsats (kartlegge/avdekke barn med særskilte behov og sette inn tiltak)• Samarbeid med barnevernet (uformelle samtaler og melding om bekymring hvis nødvendig)• Samarbeid hjem-barnehage• Håndtering av sykefravær (faktisk bemanning i bhg. lavere enn oppgitt, faktisk bemanning ikke i tråd med bemanningsnormer/regelverk?)	Grunnskole <ul style="list-style-type: none">• Pedagogisk-psykologisk tjeneste (kompetanse, kapasitet, saksbehandlingstid, veilederrollen)• Tilpasset opplæring (håndtering av ”gråsone-elever” hvis reduksjon i spes.ped vedtak)• Spesialundervisning (omfang/kostnader, enkeltvedtak og rettssikkerhet, dokumentasjon av oppfølging av vedtak, konsekvenser hvis mye fravær hos lærerne, tid fra bekymring blir meldt til tiltak iverksettes). Rapport: Elevene får hjelp for sent, mange ufaglærte lærere, dårlige evalueringer og store lokal variasjoner)• Elevenes fysiske (eks. inneklimate) og psykososiale miljø (eks. mobbing)• Skoleskyss• Overganger (barnehage-barneskole, barneskole-ungdomsskole)• Kommunen som skoleeier (bruk av skolerresultater)• Samarbeid hjem-skole• Tidlig innsats (avdekke problemer og sette inn tiltak så tidlig som mulig)
SFO (skolefritidsordningen) <ul style="list-style-type: none">• Kvalitet	

Helse- og sosial

Sektorovergripende tema: <ul style="list-style-type: none">• Samhandlingsreformen• Tverrfaglig samarbeid• Kompetanse/rekruttering	Sosial omsorg <ul style="list-style-type: none">• NAV (styring og kontroll med kommunens del av NAV, måloppnåelse)• Frivillig disponering av kontantytelser for klienter ved NAV (kontroll og oppfølging med forvaltningsavtaler)
Pleie og omsorg <ul style="list-style-type: none">• Institusjonsplasser• Hjemmetjenester• Psykisk helsevern• Individuelle planer• Disponering av penger for beboere, pasientregnskap (rutiner, kontroll)• Tilsynslegeordningen• Legemiddelhåndtering	Barnevern <ul style="list-style-type: none">• Omfang – andel tilsyn og tiltak• Kompetanse hos ansatte• Fosterhjem

<p>Pleie og omsorg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Institusjonsplasser • Hjemmetjenester (effektivitet, organisering, brukertid vs. kontor/kjøretid) • Psykisk helsevern (måloppnåelse) • Individuelle planer (lovoverholdelse) • Disponering av penger for beboere, pasientregnskap (rutiner, kontroll) • Tilsynslegeordningen • Legemiddelhåndtering • Sikring av medisiner • Legemiddelhåndtering 	<p>Flytningstjenesten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrering av flyktninger (måloppnåelse)
<p>Helse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legedekningen • Skolehelsetjeneste • Helsestasjoner • Fysio- og ergoterapeutdekning • Bruk av tvang • 	

Kirke, kultur og fritid

- Bibliotek
- Kulturskole
- Idrettsanlegg
- Styring og kontroll med større kulturprosjekter

Plan, teknisk sektor og landbruk

Teknisk sektor

- Vann, avløp, renovasjon / VAR-området (avfallshåndtering)
- Veg
- Brann- og feiervesen
- Eiendomsforvaltning
- Selvkostberegninger
- ENØK, klimaplan
- Bygningskontroll

Arealplanlegging

- Plansaker
- Byggesaksbehandling (saksbehandlingstid)

Nøkkeltall

- Nordre Land kommune er en "bedrift" med ca 462 årsverk, fordelt 677 ansatte.
- Gjennomsnittlig stillingsstørrelse: Menn 77,07% / Kvinner 71,16%
- Medarbeiderundersøkelsen 2010: Svarprosent 78, av de 677.
- Tilfredshet med egen arbeidssituasjon gis gjennomsnittskarakteren 4.5. Landssnittet er 4.4. (skala 1-6).
- For 2010 var Driftsutgiftene på kr. 425 mill (herav 306 mill i lønn og sos. utg).
- Renter og avdrag på kr. 24 mill.
- Investeringsutgifter i 2010 var 91 mill.
- Dette gir en "omsetning" på ca. kr. 540 mill.
- Sum eiendeler i balansen er kr. 1.184.046.750,66
- En mellomstor norsk kommune, gode tjenester, høy brukertilfredshet (minst på snitt), god økonomisk styring.
- En sammensatt, dynamisk distriktskommune, utviklingsorientert.

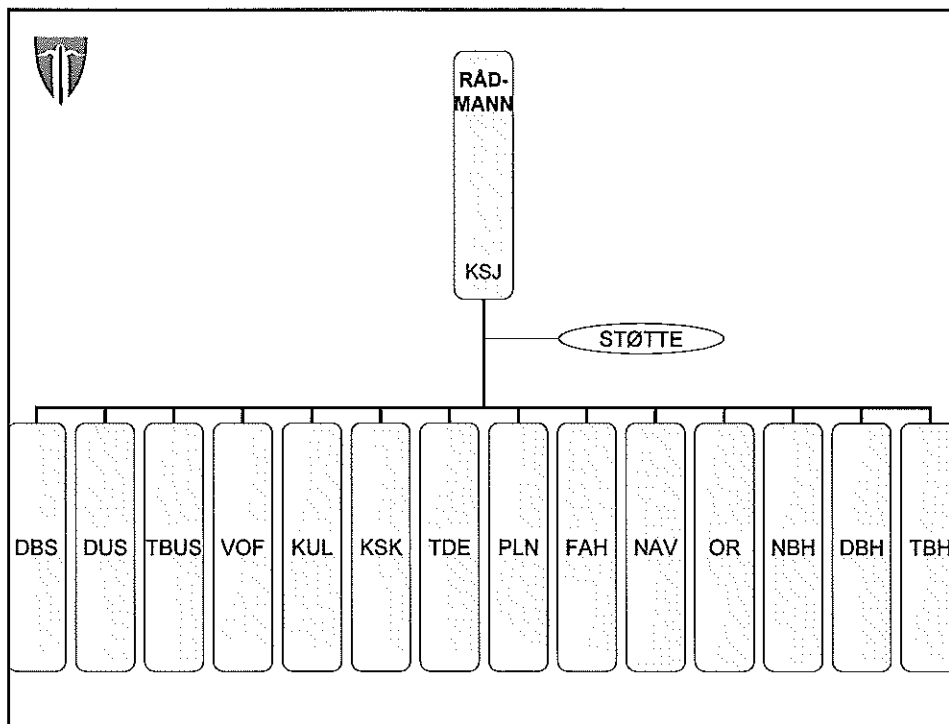

Tonivåmodellen i NLK

- 2002 (justert i 2004, 2005)

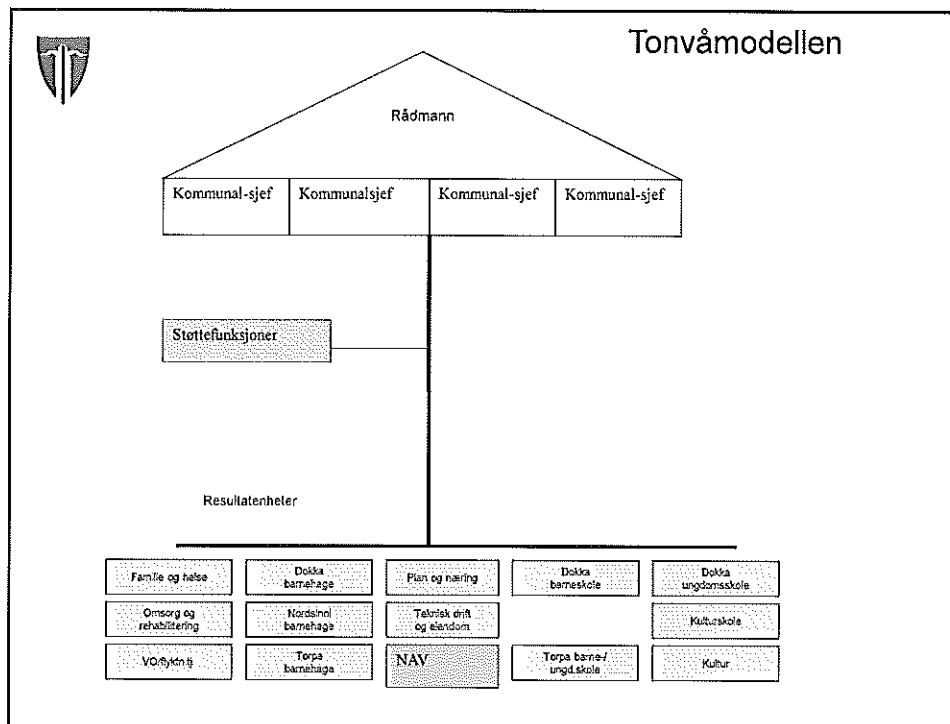
Mål:

- Brukerfokus
- Kostnadseffektivitet
- Aktiv resultatmåling
- En omstillingsdyktig, lærende og fleksibel organisasjon
- En attraktiv arbeidsgiver
- Har motiverte og myndiggjorte medarbeidere
- Har motiverte og myndiggjorte ledere

Enhetsledernes funksjon

- Overordnet bestilling: Lederavtaler og videre delegeringsreglement
- Det hele og fulle operative ansvaret
 - Økonomiske ansvaret, innenfor rammer og reglement.
 - Faglige ansvaret, for omfang og kvalitet.
 - Personalmessige ansvaret, for ansatte iht vedtatt arbeidsgiverpolitikk og reglement.
- Ordinære målkrav/bestillinger
 - Kommuneplan og kommunedelplan (evt. temaplaner)
 - Handlingsplan med styringskort
 - Budsjett
 - Løpende bestillinger fra rådmannen

Nordre Land kommune**ÅRSREGNSKAP 2011 FOR NORDRE LAND KOMMUNE –
KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	23.04.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Revisjonsberetning for 2011
2. Årsavslutningsbrev fra revisor til rådmannen (brev av 15.04.11)
3. Årsregnskapet for 2011
4. Rådmannens årsmelding for 2011

Vedlagt:

- Vedlegg 1
- Vedlegg 2
- Ja (sendes direkte fra kommunen)
- Ja (sendes direkte fra kommunen)

FORSLAG TIL VEDTAK:**KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES
ÅRSREGNSKAP FOR 2011**

Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2011. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2011.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og samtale med kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen v/rådmann, kommunalsjef og regnskapsleder.

Kontrollutvalget har merket seg at det foreligger en "ren" revisjonsberetning, uten noen forbehold eller presiseringer.

Kontrollutvalget har følgende kommentarer:

-
-

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 13. april 2012, har kontrollutvalget ingen merknader til kommunens årsregnskap for 2011.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalgets oppgaver med årsregnskapet:

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med kommunens årsregnskap fremgår slik at Forskrift om kontrollutvalg:

§ 6 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens årsregnskap og kommunale eller fylkeskommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjer, eller avtaler med revisor.

§ 7 Uttalelse om årsregnskapet

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidsnok til at det kan tas hensyn til den, før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget.

Kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet:

Årsregnskap og rådmannens årsmelding er vedlagt saken (utsendt direkte fra kommunen).

I tillegg er det, i likhet med tidligere år, lagt opp til følgende presentasjoner i møtet:

- Revisor/Innlandet Revisjon IKS er invitert til møtet for å orientere om revisjonsarbeidet og presentere revisjonsberetningen.
- Rådmannen og kommunens regnskapsansvarlig er invitert til å presentere årsregnskapet og rådmannens årsmelding. Det er særlig bedt om at kontrollutvalget blir orientert om følgende:
 1. *Kommunens resultat og økonomiske situasjon.*
 2. *Vesentlige regnskapsmessige og avgiftsmessige problemstillinger i årets regnskap.*
 3. *Vesentlige avvik i forhold til planer/budsjett/vedtak.*
 4. *Overordnet intern kontroll og styring.*

Tidligere kommunikasjon med revisor gjennom året er også en del av grunnlaget for saken. Det vises her til:

- *Presentasjon av revisjonsplan/revisjonsstrategi for revisjon av regnskapet for 2011 (høsten 2011)*
- *Statusrapportering etter utført interimsrevisjon av regnskapet for 2011 (feb. 2012)*

Samlet skal dette kunne gi kontrollutvalget en forsvarlig oversikt over saken, og sette utvalget i stand til å utforme en uttalelse til årsregnskapet.

Oppfølging av merknader fra kommunestyret eller kontrollutvalget:

Det foreligger ingen merknader fra kommunestyret i f.m. regnskap eller den del av internkontrollen som har med økonomiske rutiner mv. å gjøre.

Derimot hadde kontrollutvalget følgende kommentar/uttalelse i f.m. fjorårets årsregnskap som er naturlig å følge opp:

- Avstemminger og dokumentasjon av årsregnskapet:
Kontrollutvalget ønsker også i år å peke på at kommunen har et forbedringspotensial mht. rutiner for dokumentasjon av avstemminger og balanseposter pr. 31.12. Kontrollutvalget er informert om at regnskapsavdelingen vil jobbe med saken, bl.a. i forbindelse med tilpasning til bokføringsloven som ble gjeldende for kommunene fra 1. januar 2011.
- Presentasjon av årsregnskapet og informasjonsverdi:
 - *Investeringsregnskapets skjema 2 A og avlagt i tråd med gjeldende regler, men er likevel vanskelig å forstå pga. at de store avvikene mellom regnskap og budsjett. Kontrollutvalget er orientert om at departementet nylig har kommet med endringer som forhåpentligvis vil bidra til å øke informasjonsverdien i fremtidige årsregnskaper.*
 - *Investeringsregnskapets skjema 2 B skal være en opplisting av investeringer i anleggsmidler (linje nr. 1 skjema 2A). Det oppfordres til å forenkle skjema 2 B til kun å vise sum-tallene for hvert investeringsprosjekt.*
 - *De obligatoriske regnskapsoppstillingene bør inneholde egen kolonne med henvisninger til aktuelle regnskapsnoter.*

Utforming av kontrollutvalgets uttalelse / forslag til vedtak:

Det finnes ingen standard for hvordan kontrollutvalgets uttalelse til regnskapet skal utformes. Utforming av forslag til vedtak i saken (kontrollutvalgets uttalelse) er derimot basert på tidligere forslag fra Norges kommunerevisorforbund (NKRF).

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet tidligere år:

2010:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2010

Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2010. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2010.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og orienteringer fra kommunens revisor/Innlandet Revisjon IKS og kommuneadministrasjonen v/rådmannen m.fl.

Kontrollutvalget ønsker å bemerke følgende:

- Avstemminger og dokumentasjon av årsregnskapet:
Kontrollutvalget ønsker også i år å peke på at kommunen har et forbedringspotensial mht. rutiner for dokumentasjon av avstemminger og balanseposter pr. 31.12. Kontrollutvalget er informert om at regnskapsavdelingen vil jobbe med saken, bl.a. i

forbindelse med tilpasning til bokføringsloven som ble gjeldende for kommunene fra 1. januar 2011.

- Presentasjon av årsregnskapet og informasjonsverdi:
 - *Investeringsregnskapets skjema 2 A og avlagt i tråd med gjeldende regler, men er likevel vanskelig å forstå pga. at de store avvikene mellom regnskap og budsjett. Kontrollutvalget er orientert om at departementet nylig har kommet med endringer som forhåpentligvis vil bidra til å øke informasjonsverdien i fremtidige årsregnskaper.*
 - *Investeringsregnskapets skjema 2 B skal være en opplisting av investeringer i anleggsmidler (linje nr. 1 skjema 2A). Det oppfordres til å forenkle skjema 2 B til kun å vise sum-tallene for hvert investeringsprosjekt.*
 - *De obligatoriske regnskapsoppstillingene bør inneholde egen kolonne med henvisninger til aktuelle regnskapsnoter.*

Med unntak av ovenstående mener kontrollutvalget at presentasjonen av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov, og gir et riktig inntrykk av de forhold som årsmeldingen til rådmannen omhandler.

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 15. april 2011, har kontrollutvalget ingen merknader til Nordre Land kommunes årsregnskap for 2010.

2009:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2009

Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2009. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2009.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og følgende orienteringer gitt i møte den 19.04.10:

- *Revisor/Innlandet Revisjon IKS har presentert revisjonsberetningen og orientert om sitt arbeid med årsregnskapet.*
- *Rådmannen og regnskapsleder har presentert årsregnskap og årsmelding med fokus på kommunens resultat og økonomiske stilling, vesentlige regnskaps- og avgiftsmessige problemstillinger og vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap.*

Kontrollutvalget mener at årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov, og gir et riktig inntrykk av de forhold som årsmeldingen til rådmannen omhandler.

Kontrollutvalget vil bemerke følgende:

- Regnskapsmessige avsetninger med bakgrunn i eldre vedtak i kommunestyret:
Kontrollutvalget oppfordrer til en diskusjon om kommunens praksis med å regnskapsføre avsetninger med bakgrunn i eldre vedtak i kommunestyret som en del av avslutningen av kommunens årsregnskap. Denne type disposisjoner vil i noen tilfeller oppfattes som forhåndsdisponeringer av årsresultatet, og kan bidra til å frata det sittende

kommunestyret muligheten til å gjøre nye prioriteringer (prioritere annerledes enn tidligere kommunestyre har lagt opp til).

- Politiske vedtak om bruk av fond uten at det er penger på fondet:
Kontrollutvalget stiller spørsmål ved kommunens praksis med å finansiere tiltak med bakgrunn i fond, som på vedtakstidspunktet ikke har nok penger til å dekke tiltaket. Realisering av denne type budsjettvedtak forutsetter "oppfylling" av fondet før gjennomføring av tiltaket er mulig. Det oppfordres til å vurdere denne praksisen nærmere.
- Investeringsfond / kraftmidler:
Kontrollutvalget registrerer at kommunens fond etter tidligere salg av aksjer i kraftselskap i 2001/2002 (ca. 100 mill.), pr. 31.12.09 er redusert til ca. 8,7 mill. Dersom man tar hensyn til vedtak om bruk av fondet i 2010 til finansiering av Dokka barneskole (ca. 8 mill), er gjenstående saldo til disposisjon ca. kr. 700 000. Kommunen har etter dette en svært redusert handlefrihet mht. egenfinansiering av fremtidige investeringer.

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 12.04.09, har kontrollutvalget ingen merknader til Nordre Land kommunes årsregnskap for 2009.

2008:

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL NORDRE LAND KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2008

Kontrollutvalget har behandlet Nordre Land kommunes årsregnskap for 2008. Sammen med årsregnskapet forelå revisjonsberetningen og rådmannens årsmelding for 2008.

Kontrollutvalget har basert sin uttalelse på en gjennomgang av de ovennevnte dokumentene, og følgende orienteringer gitt i møte den 17.04.09:

- *Revisor/Innlandet Revisjon IKS har presentert revisjonsberetningen og orientert om sitt arbeid med årsregnskapet.*
- *Rådmannen v/kommunalsjef, fagleder økonomi/strategi og regnskapsleder har presentert årsregnskapet og årsmeldingen.*

Kontrollutvalget mener at presentasjonen av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov, og gir et riktig inntrykk av de forhold som årsmeldingen til rådmannen omhandler.

Kontrollutvalget vil bemerke følgende:

- *Det vises til utvalgets kommentar til regnskapet for 2007 der utvalget sa at "Årsregnskapsdokumentet kunne vært mer leservennlig, og oppfordrer rådmannen til å videreutvikle dette neste år". Kontrollutvalget mener årets regnskapsdokument er forbedret, og tar til orientering at administrasjonen vil vurdere ytterligere forbedringer i bl.a. presentasjon av investeringsregnskapet og prosjekter som løper over flere år.*

Utover dette, og det som framgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet, datert 17.04.09, har kontrollutvalget ingen merknader til Nordre Land kommunes årsregnskap for 2008.

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 13. april 2012
J.nr./Referanse: 2012-350/HHO

Kommunestyret i Nordre Land kommune
Ved ordfører Liv Solveig Alfstad

NORDRE LAND KOMMUNES REGNSKAP FOR 2011 – REVISORS BERETNING

Vedlagt oversendes revisors beretning vedrørende Nordre Land kommunes årsregnskap for 2011.

Med hilsen

Heidi Holm Olafsen
Heidi Holm Olafsen
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi til: Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmannen

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Teknologivn. 6
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse: Kirkeg. 76
2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Innlandet Revisjon IKS

Til kommunestyret i Nordre Land kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmannen

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Nordre Land kommune som viser kr 298.553.831,10 til fordeling drift og et regnskapsmessig resultat på kr 0,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Hovedkontor:
Postadr.: Postboks 988
2626 Lillehammer
Tlf 61289080 Faks 61289081
E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
Teknologivn, 6
2815 Gjøvik
Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:
www.irev.no
Besøksadresse: Kirkeg. 76
2609 Lillehammer
Org. nr. 987769386MVA
Bank 16041146927

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Nordre Land kommune per 31. desember 2011, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE 3000) «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Gjøvik, 13. april 2012

Heidi Holm Olafsen
Heidi Holm Olafsen
Oppdragsansvarlig revisor

Nordre Land kommune**OVERSIKT OVER UTVIKLINGSARBEID I NORDRE LAND
KOMMUNE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	23.04.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:
(ingen)

Vedlagt:

FORSLAG TIL VEDTAK:

Rådmannens presentasjon av igangsatte og planlagte utviklingsprosjekter i Vestre Toten kommune tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av vedtak i kontrollutvalgets møte 06.10.12 (sak: Overordnet analyse av kommunen og "brainstorming"):

Som ledd i kontrollutvalgets behov for kartlegging og kunnskapsinnhenting, inviteres rådmannen til neste møte for å orientere om følgende tema:

- *Planlagte og igangsatte utviklingsprosjekter/-tiltak i kommunen (mht. organisering, styring/kontroll, tjenestekvalitet, effektivitet mv.).*

I tråd med vedtaket er rådmannen invitert til å orientere.

Saken er en del av kontrollutvalgets arbeid med overordnet analyse og ny plan for forvaltningsrevisjon.

God kunnskap om hva som skjer i kommunen mht. egnevalueringer og utviklingsprosjekter, gjør utvalget i bedre stand til å velge riktige revisjonsprosjekter. Normalt vil det ikke være hensiktsmessig å iverksette kontroller på samme områder og innenfor samme tema som administrasjonen selv har igangsatt utrednings-/endringsarbeid.

Nordre Land kommune**REFERATSAKER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	23.04.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:	Vedlegg:
1. <i>Etikkarbeidet skal rapporteres</i> (informasjon fra Kommunenes Sentralforbund)	Vedlegg 1
2. Landsomfattende tilsyn 2012 (informasjon fra Fylkesmannen i Oppland)	Vedlegg 2
3. Diverse avisartikler	Vedlegg 3
4. Neste møte: Tidspunkt og saksliste	Nei (muntlig orientering)

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

Etikkarbeidet skal rapporteres

Hva gjorde din kommune i fjor for å sikre høy etisk standard? Er du klar over at årsrapporten til kommunestyret skal orientere om kommunens etikkarbeid?

11.10.2010

Kommunelovens § 48 nr. 5, stiller krav om å redegjøre for etikkarbeidet i årsrapporten til kommunestyret.

Formålet er å bidra til en skjerpet og mer systematisk oppmerksomhet rundt de etiske forholdene. En slik rapportering kan kommunene benytte til å vise for omgivelsene hva man faktisk gjør for å styrke den etiske standarden. Rapporten er også en anledning til å reflektere rundt noen utvalgte etiske problemstillinger.

Noen eksempler på hva det kan rapporteres om:

- Etikkopplæring foretatt i året som er gått
- Tiltak for å hindre uønskede hendelser - risikovurderinger og internkontroll
- Kompetanse og organisering av anskaffelsesarbeidet
- Tiltak for å gjøre etiske retningslinjer kjent

Du kan sjekke kommunelovens § 48 nr 5 ved lenken nedenfor. I den grå boksen finner du også lenke til rundskriv fra regjeringen med bakgrunnen for bestemmelsen.

Hesselberg, Kari
Helse og velferd
kari.hesselberg@ks.no

Landsomfattande tilsyn 2012

Kvart år gjennomfører vi landsomfattande tilsyn på dei ulike tenesteområda våre. Når eit tilsyn er landsomfattande, blir det gjennomført i alle fylka. Tilsyna blir gjennomførte etter ein felles rettleiar for å sikre at tema er like, og at dei blir utførte på same måten, og for å sikre at funna blir vurderte på same måten.

Planen for landsomfattande tilsyn omfattar i 2012:

Barnevern

I 2011 blei det gjort eit landsomfattande tilsyn med korleis barneverntenestene i kommunane arbeider med undersøkingar og evaluering av hjelpetiltak til barn som bur heime. Fylkesmannen undersøkte om kommunane styrer og kontrollerer at undersøkingar og evaluering av hjelpetiltak blir gjorde slik at barn og unge får den hjelpa og omsorga dei treng til rett tid. Dei såg vidare på om barna blir sikra rett til å medverke, det vil seie til å bli informerte og til å uttale seg i si eiga sak. Tilsynet i 2011 omfatta eit avgrensa tal kommunar

(sjå nærare omtale i artikkelen på side 11-12). Tilsynet skal først vidare i nye kommunar i 2012.

Sosiale tenester i Nav

Som i 2010 skal Fylkesmannen i 2012 gjennomføre landsomfattande tilsyn med korleis kommunane forvaltar økonomisk sosialhjelp. Denne gongen skal tilsynet også undersøkje om kommunane gjennom styring sikrar at Nav-kontoret tar omsyn til om det er barn i husstanden, og tek hand om dei behova barna har, i samband med søknad om økonomisk sosialhjelp. Dette skal Nav-kontoret gjere når det kartlegg søknader, og gjennom dei individuelle vurderingane som blir gjorde.

Helse- og omsorgstenester i kommunane

Fylkesmannen skal i 2012, som i 2011, føre tilsyn med tvungen helsehjelp etter pasient- og brukarrettslova kapittel 4A.

Det er strenge vilkår for å gi helsehjelp til ein pasient som motset seg hjelp. Regelverket skal sikre nødvendig helsehjelp for å hindre vesentleg

helseskade på pasientar som ikkje har samtykkekompetanse, og som motset seg helsehjelpa.

Tilsynet skal undersøkje om kommunane følgjer krava i lovverket om å vurdere samtykkekompetanse hos pasientane, om det er prøvd med tillitsskapande tiltak før tvungen helsehjelp blir gjennomført, om nødvendige helsefaglege vurderingar er gjorde, om det er fatta vedtak når det skal ytast tvungen helsehjelp, og om tvungen helsehjelp blir vurdert heile tida.

Spesialisthelsetenester

I spesialisthelsetenesta skal det i 2012 gjennomførast tilsyn med om helseføretaka gjennom systematisk styring sikrar at tilvisingar av pasientar med mistanke om kreft i tjukktarm eller endetarm blir handsame og vurderte på ein forsvarleg måte, og med at helseføretaka på ein fagleg forsvarleg måte tek hand om vidare utgreiing og diagnostisering fram til behandlinga tek til.

Frå 1. januar 2012 blir Helsetilsynet i fylket teke bort som eigen instans.

Fylkesmannen har frå same dato mynde til å utføre tilsyn med barneverntenester, sosiale tenester i Nav, kommunale helse- og omsorgstenester og spesialisthelsetenester.

I tillegg til dei områda der Fylkesmannen er utøvande tilsynsorgan, utfører Statens helsetilsyn sjølv tilsyn på somme område. Dette gjeld tilsyn med blodbankar, med einingar som handterer humane celler og humant vev, med helsetenester til militært personell i utlandet og med medisinsk og helsefagleg forskning.

Vedlegg 3

Tips oss: 61 18 93 00
E-post: tips@oa.no

at

skånsomt forløp, forteller Hanne
FOTO: ASBJØRN RISBAKKEN

– Jo, helt klart. Men her må konteksten vurderes. Dette var åpenbart et utsagn som kom i den mest desperate situasjon. Sakkyndige har fastslått at hun ikke er suicidal, sier Lilleby.

Motpartens advokat gjør det klart at hun ikke ønsker å kommentere familiesaker i media.

OPPRØRT: Den thailandske kvinneforeningens talsmann Nils Fredrik Malmø.
FOTO: PRIVAT

– En svært vond historie. I Thailand får man aleneforsørger-svar om man blir gravid med en utlending som forlater landet. Så fort hun kom til Norge mistet hun denne retten, sier talsmannen.

TETT PÅ NULL: Kommunalsjef John Løvmoen kunne presentere et regnskap tett opp mot null.
ARKIVBILDE

47.000 kroner i minus

DOKKA: Tirsdag får kommunestyret i Nordre Land forlagt seg regnskapet for 2011. Budsjett-disiplinen er god, men handlingsrommet krymper.

Liv Romsås Bekkelund

Sist onsdag orienterte kommunalsjef John Løvmoen formannskapet om regnskapet som da ikke hadde vært til revidering.

– Resultatet er 47.000 kroner i underskudd. Det er ganske nær det vi varslet i 3. kvartal, og tett ved null, sa Løvmoen og karakteriserte resultatet som fantastisk.

– Dette sier at vi er tett ved de midlene vi har fått til disposisjon for å yte de tjenestene vi yter. Det som trekker ned, er utviklingen av resultatene. De to siste årene har vi hatt overskudd, og da har vi kunnet fylle på fondene, sa kommunalsjefen.

Tærer på reserver

Slik er det ikke lenger. Netto driftsresultat viser et underskudd på 3,5 millioner kroner.

– Vi har brukt fem millioner kroner mer av fond enn vi har avsatt i fond, sa Løvmoen. Arbeidskapitalen er negativ med 24 millioner kroner. Året for var den negativ med 26 millioner kroner.

– På to år har vi tappet likviditeten til kommunen med 50 millioner kroner, sa Løvmoen, som forklarte dette med nye regler for finansiering av investeringer. Det er ikke lenger lov å vedta budsjett over flere år, og pengereserven fra vedtatte men ikke gjennomførte prosjekter, kan ikke lenger stå «på bok».

– Vi har hatt 20–25 millioner kroner som har stått på bok og

gitt rente. Poenget nå er at vi trenger penger på bok, slik at vi slipper å «tume» hver gang vi skal utbetale lønn. Det gjør vi nå. Derfor er det viktig å ha en fondsreserve, sa kommunalsjefen og tok en gjennomgang av virksomheten. Næring kommer ut med merinntekter på 1,7 millioner kroner, hovedsakelig på grunn av salg av konsesjonskraft og større utbytte fra Vokks. Pensjon er 1,6 millioner kroner bedre enn budsjettet, og i voksenopplæringen har de en merinntekt på 2,5 millioner kroner. Det skyldes mindre utgifter til introduksjonsstønad og større inntekter fra introduksjonsordningen.

– Men disse pengene kan vi dessverre ikke lenger tilføre flyktningfondet, sa Løvmoen.

Godt treff

Dokka barnehage hadde et merforbruk på 1,3 millioner på grunn av nye avdelinger på Øygardsjordet, mens Nav/sosialkontoret kom ut med en minus på 600.000 kroner. Omsorg hadde et merforbruk på 600.000 kroner knyttet til Ruds-gata 4. Teknisk drift og eiendom brukte 1,5 millioner kroner mer enn budsjettet. Der hadde de merutgifter på strøm og manglende inntekter. Sjølkost hadde et merforbruk på 4,8 millioner kroner som skyldes mindreinntekter i 3. kvartal og mange ekstraordinære ledningsbrudd. Skole, familie og helse hadde et merforbruk på 400.000 kroner.

– Og barnevern er meget bra i år i forhold til budsjett. Vi er fortsatt der at vi ikke har fristbrudd i barnevernet, sa kommunalsjef Løvmoen.

– Dette er utrolig godt treff, og vi blir reddet av noen sentrale forutsetninger. Utfordringene har vi på sjølkostområdet, men det skal vi rydde opp i i 2012, sa ordfører Liv Solveig Alfstad, som også påpekte at 3,2 millioner kroner i fordringer til innbyggerne kommer som et pluss.

Liv Signe Navarsete, kommunalminister, Sp:

Det kjedelige med å sitte i regjering, er at resultatene ofte først kommer etter at du har gått av.

AKTUELT

www.oppl.no

Nordre Land går for Lean

DOKKA: Vestre Toten kommune ser gode resultater av å bruke Lean som arbeidsmetode i sin tjenesteproduksjon. Nå vil Nordre Land kommune også ta i bruk metoden.

Liv Romsås Bekkelund

– Å drive med Lean krever at du har kultur for forandring. Dette handler om en verdistyrte ledelsesfilosofi som tenker nytt, har en flat organisasjon og gjør medarbeiderne til vinnere. La medarbeiderne stå fram. Vis tillit, oppfordret Vestre Totens rådmann, Bjørn Fauchald. Sammen med prosjektleder Kari Bjørnerud Børthus orienterte han formannskapet i Nordre Land om Lean, som er en arbeidsmetode, opprinnelig hentet fra bilindustrien.

Den bygger på at medarbeiderne og lederne selv finner og gjennomfører tiltak for å forbedre arbeidsprosessene. Ved å fjerne flaskehals og få på plass gode rutiner som alle benytter, frigjøres tid som brukes til å gjøre tjenestene bedre.

Redusert press

– Det vi håper å oppnå med Lean er å redusere presset på tjenesten

og de ansatte, og gi gode tjenester. Kommunesektoren er «best» på kutt. Det betyr at medarbeiderne presses stadig hardere, og det motiverer ikke til nytenking og innovasjon, sa Fauchald.

Vestre Toten startet sitt Lean-prosjekt i august i fjor, og kan allerede dokumentere svært gode resultater. De startet med tre piloter; på Gimle sykehjem, i fysioterapi/ergoterapienheten/hjelpemiddellageret og på psykiatriatrik avdeling på Gimle. I januar og februar kom barnevern, teknisk drift, hjemmesykepleie og politisk saksbehandling med. I august gikk det med 13,9 timer til frokosten på Gimle. Ansatte foreslo forbedringer og oppnådde en besparelse på 6,6 timer, som gir bedre tid til stell og mer ro ved måltidene. På aktivitetene på vaktrommet er det hentet inn 10 timer.

På hjelpemiddellageret kunne de for bruke en halv time på å lete etter en rullestol. Med standardiserte rutiner unngår de å bruke tid på leting. Rom er ryddet og pusset opp, og trykkselen blant ansatte og beboere øker.

Kan bryte sjøl

– På undersøkelser i barnevernet har vi en gevinst på 100 timer og teknisk drift sier de kan ta tilbake snobroyting og stroing av veier som nå er satt ut til andre, fortalte Kari Bjørnerud Børthus.

Også i hjemmesykepleien har Lean hatt effekt. Der brukte 16 personer en time og et kvarter på basen for de rykket ut om morgenen.

GODE RESULTATER: Prosjektleder for Lean i Vestre Toten kommune, Kari Bjørnerud Børthus (nærmest), fortalte politikerne i Nordre Land hvordan de jobber og hva de har oppnådd.

FOTO: LIV ROMSÅS BEKKELUND

– De fant besparelser på to dagsverk. De ansatte jublet da de så at de slapp å jobbe overtid og stresser så, sa Bjørnerud Børthus som understreket at Lean krever ressurser og dedikerte ledere og at det er viktig å ha veiledere som læres opp og er med i arbeidet over tid.

– Dette er kjempespennende når en ser hvilke effekter som kan hentes ut Hvorfor henter denne metoden ut så mye? spurte ordfører Liv Solveig Alftstad.

– Punkt én er medarbeidernes ideer. De bruker vi mye tid på, og når medarbeiderne ser det blir mindre stress og mer tid til å hjelpe, blir det driv i arbeidet, svarte Kari Bjørnerud Børthus. Et enstemmig formannskap i Nordre Land sluttet seg til at kommunen setter i gang sitt eget forprosjekt.

Rådmann Jarle Snekkestad mente at en ikke bør sette i gang mer enn to eller tre piloter i starten. Formannskapet droftet lo-

selig hvilke områder som egner seg best som piloter, men konkluderte med at det beste er at tjenesteområdene får muligheten til å melde seg frivillig til å delta i pilotprosjektet som skal være igangsatt 1. juni. Når pilotene i forprosjektet er sluttfor og evaluert, skal Lean som arbeidsmetode vurderes videreført i forbindelse med budsjettet for 2013.

Samarbeider om Lean

JAREN: Gran kommune og Hapros slår sine bømter sammen og skal samarbeide om å videreutvikle sine organisasjoner.

Helge Rønning Birkelund

Begge har satset på Lean som verktøy for organisasjonsutvikling. Hapros så lenge som siden 2001, mens Gran har nettopp rundet ett år med Lean på agendaen. Begge tror de har sine erfaringer som den andre part kan dra nytte av.

I stedet for å bruke store penger på konsulenter, har de valgt å inngå en samarbeidsavtale for å bli bedre.

Hapros-direktør Erik Lundbeck synes det spesielt er interessant for en bedrift som Hapros å inngå samarbeid med en offentlig etat.

– Å lære av det gode er noe av fundamentet i Lean-arbeidet. På de områdene hvor vi ikke har

kommet så langt kan vi dra nytte av kommunen. Samtidig er vi helt avhengig av å ha en velfungerende kommune. Det hjelper ikke bare å ha fine bygg på Møhagen, sier Lundbeck.

– Vi har noe å bidra med inn i et slikt samarbeid, men gjør også dette fordi vi kan få noe tilbake også, legger han til.

Hapros har kommet lengst med Lean-arbeidet inn mot produksjonen, og har mest å hente med administrasjonen.

For kommunen er det motsatt; Videreutviklingen har kommet lengst i administrasjonen, og det er mest å hente mot produksjonen.

Felles kursing og hospitering er blant noen av tiltakene som «bedriftene» kan samarbeide om.

– Også er det viktig at noen utenfra kan se hvordan vi arbeider og komme med impulser. Vi trenger noen til å kikke oss i kortene, sier rådmann i Gran kommune, Arne Skogsbakken.

LAPPER: Gule og blå lapper preger moterommet til rådmannen i Gran. Nå skal Else Randi Kolby, Karin Olerud fra Gran kommune og Kåthe Grønholm fra Hapros samarbeide om Lean-arbeidet.

FOTO: HELGE RØNNING BIRKELUND

4l olje

Castrol
5W-40
Helsynlettsk

Mekonomen

Miesbil

Gjøvik 6138688 Dokka 6118950

Punkterte ruter?
Ring oss for befaring og tilbud!

Allt innen glassarbeid!

Gjøvik

GLASSERVICE

Kallerudsveien 5, Gjøvik

Tlf: 61 17 10 20 Dagsvakt!

Trenger De bil?
Kan De betale 500 kr pr uke?

Zentrum Bil & KAROSSERI

Parvgt. 16, 2815 Gjøvik • tlf.: 911 79 500

NYE BOBILER
Se vårt utvalg av
Dethleffs
En venn av familien
Hobby
Ring oss på 61 17 01 70!
Hagen Bil
www.hagenbil.no – Gjøvik

TØFT, MEN VERDT DET

Fosterhjemstjenesten i Oppland starter nytt PRIDE-kurs i mai 2012. Vi er allerede i gang med å invitere inn familier til kurset. Har du et gryende ønske om å kunne gjøre en innsats for barn og unge? Ønsker du å vite mer hva det innebærer å være fosterfamilie? Velkommen til informasjonsmøte.

Tid: Tirsdag 20. mars kl. 18.30
Sted: I våre lokaler i Kirkegata 76 i Lillehammer

Fosterhjemstjenesten fagteamområde Gjøvik
www.fosterhjem.no/gjovik
Tlf: 466 16 610

fosterhjem.no

Ap-topper vil fortsette i rikspolitikken

■ AKTUELT SIDE 5

Tore Hagebakken

Rigmor Aasrud

Stine Renate Håheim

I hardtrening til Jentetråkket

■ SIDE 2-3

Tina Leqvamb Steensen

Oppland

ARBEIDERBLAD

TIRSDAG 20. MARS 2012 – NR. 68 88. ÅRGANG KR. 20.00

Tiltalt for sex med datteren

En psykisk utviklingshemmet kvinne i Vestoppland var forelsket i sin egen far, og sier de har hatt sex en rekke ganger etter at hun ble voksen.

■ NYHETER SIDE 6-7

Får refs av Fylkesmannen

■ Her er det boplikt i Nordre Land:

Svendstad nordre

■ Her er det ikke boplikt i Nordre Land:

Steinslie

Marianne Arvesen fra Eina

Loddsalg med mening

■ NYHETER SIDE 12-13

Espen Olsby (17)

Er ikke som alle andre

■ SPORT SIDE 39

Fullt hus for Lahlum

■ RAMPA SIDE 24

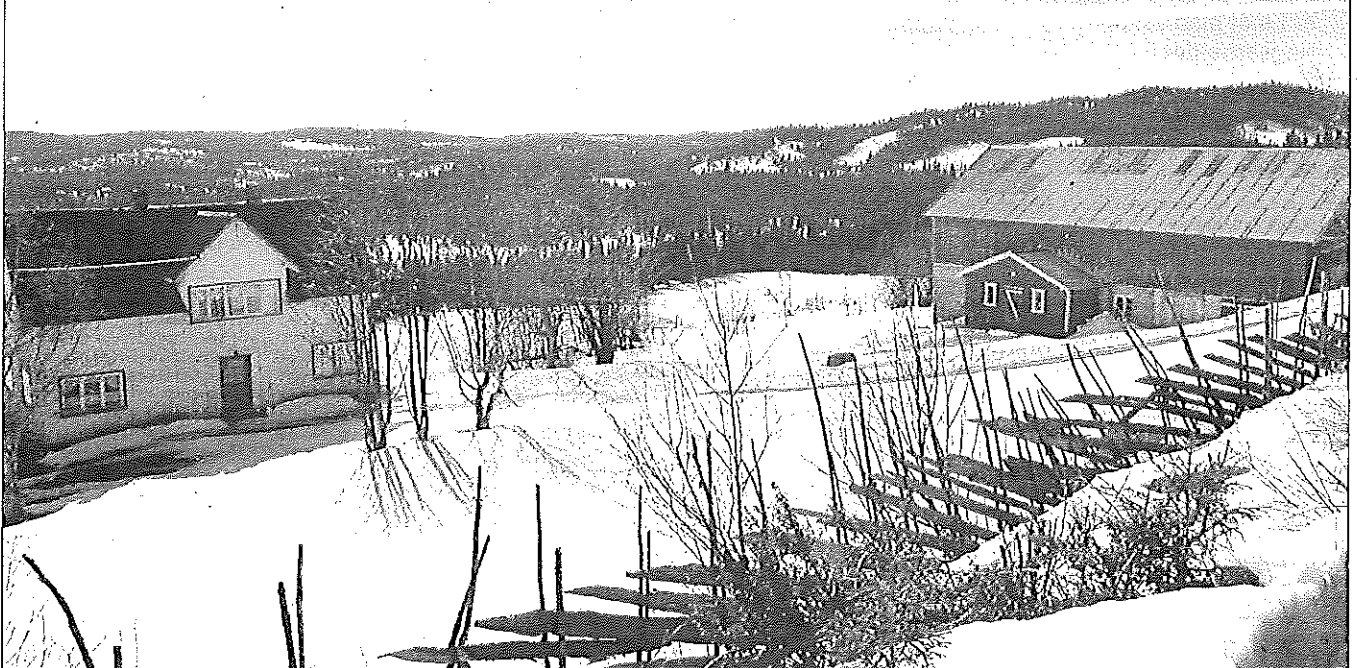

Kommunen har et betydelig handlingsrom når det gjelder hvor strengt de vil praktisere boplikten, men det kan ikke være slik at det framstår som tilfeldig hvordan vilkår om boplikt blir praktisert.

■ NYHETER SIDE 10-11

Reagerer på forsl

■ Fylkesmannen opphever vedtak i Nordre Land

BOPLIKT: På Svendstad nordre er det upersonlig boplikt.

FOTO: LIV ROMSÅS BEKKELUND

Innstiller på fritak

DOKKA: Rådmannen innstiller overfor hovedutvalget for landbruk, miljø og teknisk (LMT) at Geir Ringen får konsesjon uten krav om boplikt.

Det gjorde rådmannen også da Ringens klage ble behandlet i LMT i oktober i fjor. Den gangen skrev rådmannen følgende: «Når det gjelder eiendommens størrelse og avkastningsevne er dette en svært liten landbruksseiendom, noe som betyr at det er veldig begrenset hva

den kaster av seg av inntekter fra grasproduksjon og skogbruk. Bebyggelsen på eiendommen er vurdert å være generelt dårlig. Fra eiendommen er det som nevnt utskilt flere fritidseiendommer som kan bidra til å hindre rasjonell utnyttelse av eiendommens landbruksareal. Eiendommens arealstørrelse og beliggenhet i forhold til fritidsbebyggelse kan tale for at det gis konsesjon uten vilkår om boplikt». Senterpartiet, Bygdelista og KrF støttet rådmannens innstilling, men Arbeiderpartiet og SV sto fast på at det må bo folk på Svendstad.

Nå skriver rådmannen at det er viktig at Nordre Land kommune har en saksbehandling som gir grunnlag for likebehandling og som gir en viss grad av forutsigbarhet vedrørende utfallet av sakene.

– I dette tilfellet er det gårdsbruk i samme området med tilsvarende og bedre ressursgrunnlag som det er gitt fritak på. Dette sammen med at ressursgrunnlaget, husmassen og jordvegen er svært dårlig tilsier at en ut fra likebehandling bør gi fritak i denne saken, skriver rådmannen.

www.fjossystemer.no

Onsdag 21. mars kl 15-19

Rita og Kjetil Fagerlund,
Fagerlundsvegen 7, 2090 Hurdal.

Se www.fjossystemer.no for velbeskrivelse.

FJOSSYSTEMER
Bonden og dyrenes førstevalg

Knallpris!

19⁰⁰

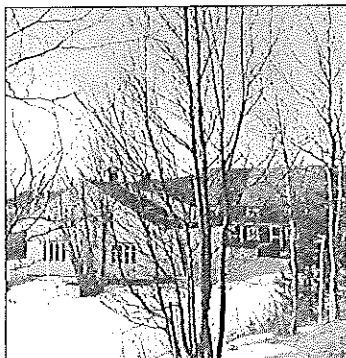
RØDE DRUER
Løsvekt, 19,00 pr. kg

Gjelder Hordaland, Oppland, Akershus (frem) klo 12 - Kan bli private husbeholdings- Vi tar forbehold om eventuelle byttefåll og det noen varer kan være adskillt.

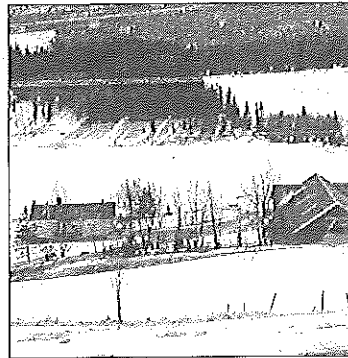
Det er sluttsummen på kassalappen som teller!

REMA 1000

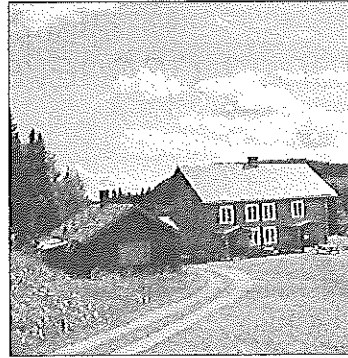
Ukjellsbehandling

IKKE BOPLIKT: På Steinslie er det ikke boplikt.

IKKE KRAV: Konesjonssaken på Hugulia gjaldt erverv av halvparten av eiendommen. Det ble ikke stilt krav om framtidig boplikt.

IKKE BOPLIKT: På Noss er det ikke boplikt.

FOTO: ARKIV

DOKKA: Fylkesmannen er i tvil om hvordan politikerne i Nordre Land har tenkt å praktisere krav om boplikt.

Liv Romsås Bekkelund

«At det er politisk uenighet om hvordan boplikt skal praktiseres er forståelig, men det kan ikke være slik at det framstår som tilfeldig hvordan vilkår om boplikt blir praktisert», skriver Fylkesmannen i et brev til Nordre Land kommune og opphever kommunens vedtak om å kreve upersonlig boplikt i fem år på Svenstad nordre i Nord-Torpa. Fylkesmannen mener kommunens vedtak ikke er tilstrekkelig begrunnet, og sender saken tilbake for ny behandling. Det stjer i hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk (LMT) onsdag.

Det er Geir Ringen, som overtok Svenstad etter en onkel på farsiden i 2008, som har klaget Nordre Land kommunes krav om upersonlig boplikt inn til Fylkesmannen. Ringen mener seg forskjellsbehandlet og viser til andre

eiendommer som ikke er pålagt boplikt. I en særdeles grundig klage redegjør Ringen for alle forhold rundt eiendommen, og hvilke planer han og familien, som er bosatt på Gjøvik, har for stedet.

Forskjellsbehandling?

Fylkesmannen har sett nærmere på hvordan kommunen har behandlet spørsmålet om boplikt på de eiendommene Ringen nevner i sin klage. De fire eiendommene er Gammelsetra, Hugulia, Steinslie og Noss. Fylkesmannen mener saken om Gammelsetra ikke er sammenliknbar, fordi behandlingen skjedde i 2008 for lovendringen, men at de øvrige sakene kan sammenliknes. For Hugulia bemerker Fylkesmannen at det ikke er diskutert krav om boplikt når moren til konesjonssøker ikke lenger bor på gården. Steinslie ligger også i samme område som Svenstad. Konesjon ble gitt uten krav om boplikt. Fylkesmannen siterer fra saksutredningen i kommunen: «Siden Steinslie ikke er å betrakte som et heltidsbruk og drift på gården kan ivaretas gjennom bortleie av den dyrkede jorda, finner ikke rådmannen det som påkrevd å sette vilkår om boplikt i denne saken. I tråd med vi-

sjonen «Ekte Landsbyliv» ønsker rådmannen i stedet å legge til rette for at Gjerdalen skal kunne bruke Steinslie mest mulig og at kommunen kan være tilrettelegger for at det skal kunne skje».

Større og nærmere

Eiendommen Noss ligger på Veståsen og er betydelig større enn Svenstad.

– Dårlig vegstandard ble trukket fram som et moment av betydning for driftsgrunnlaget og mulighetene til å ta seg jobb utenfor gården, skriver Fylkesmannen som påpeker at Noss ligger cirka 13 kilometer fra Dokka sentrum, og således nærmere et større arbeidsmarked enn Svenstad som ligger 40 kilometer fra Dokka. Fylkesmannen siterer fra LMTs vedtak om å gi konesjon på Noss uten krav om boplikt: «Hovedutvalget ser det som viktig at eiendommen med bygninger holdes ved like og brukes. Betydningen av at eier allerede nedlegger en stor innsats på vedlikehold av eiendommen tilsier at eier på sikt har et reelt ønske om å bosette seg der.»

I tvil

Ut fra gjennomgangen av sakene er Fylkesmannen i tvil om hvor-

dan politikerne i Nordre Land har praktisert og tenkt å praktisere vilkårene.

– Kommunen har et betydelig handlingsrom når det gjelder hvor strengt de vil praktisere boplikten, men det kan ikke være slik at det framstår som tilfeldig hvordan vilkår om boplikt blir praktisert. Selv om det skal foretas en konkret og individuell vurdering av forholdene i den enkelte sak, må det være mulig å se hvorfor utfallet i ulike saker eventuelt blir forskjellig. Fylkesmannen er for eksempel usikker på om kommunens visjon om «Ekte Landsbyliv» tilsier at kommunen ikke mener å praktisere vilkår om boplikt, men ønsker å legge til rette for at folk som overtar en landbruksseiendom bruker eiendommen mest mulig, skriver Fylkesmannen. I sin opphevelse av kommunens vedtak legger Fylkesmannen særlig vekt på at klager har anført usaklig forskjellsbehandling, og at årsaken til at klagers sak vurderes annerledes enn øvrige saker, ikke er kommentert av kommunen.

– Dette er saksbehandlingsbehandlingsfeil som kan ha påvirket vedtakets innhold, skriver Fylkesmannen.

Eiendommene

Fylkesmannen har sett nærmere på boplikten på disse eiendommene:

Svenstad nordre:

- Ligger i Hugulia i Nord-Torpa 800 meter over havet og fire mil fra Dokka
- Totalt 391 dekar hvorav 37 dekar er fulldyrket, 2,8 dekar innmarksbeite, 15 dekar skog av lav bonitet
- Jorda er bortleid. Hus i dårlig forfatning. Ikke innlagt vann.
- Kommunen krevde først boplikt, men etter klage ble kravet endret til upersonlig boplikt. Det innebærer at boplikten kan ivaretas ved utleie.

Hugulia:

- Ligger i samme område som Svenstad nordre
- Totalt 1153 dekar hvorav 113 dekar er fulldyrket
- Mor til konesjonssøker bor på eiendommen, men det var ikke diskutert i saken om det var aktuelt å sette vilkår om boplikt når moren ikke lenger bor der

Steinslie:

- Ligger i samme område som Svenstad nordre
- Eiendommen består av 237 dekar, hvorav 78 dekar er fulldyrket jord, 2 dekar innmarksbeite og 115 dekar produktiv skog
- Bolighusene på eiendommen er i god stand. Eieren bor i Oslo med familie og jobb og hadde ikke mulighet til å bosette seg på eiendommen

- Kommunen ga konesjon uten vilkår om boplikt

Noss:

- Ligger på Veståsen 13 kilometer fra Dokka
- 103 dekar dyrket areal og 1896 dekar produktiv skog
- Ikke krav om boplikt

Eidsiva på Norgestoppen i 2011

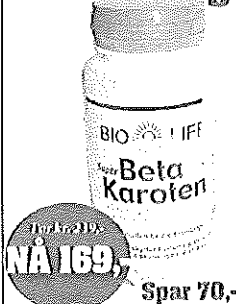
FORBRANDER	»ZINNAD VARIABEL	PRISER I 2011
Tollnet Energi AS	Tollnet Online	9957,-
Eidsiva Marked AS	eStandard	10062,-
NorgesEnergi AS	OUL e-STRØM N01	10066,-
Fjordkraft AS	Fjordkraft Web	10112,-
Hafslund Strøm AS	Direkte Variabelpris	10118,-
Tafjord Marked AS	Tafjord Web Variabel	10176,-
Haugaland Kraft AS	Standard variabel kraftpris N01	10193,-
Gudbrandsdal Energi	Variabel Lavpris Akonto	10238,-

Prisene er inkl. mva. og gjelder for hele 2011 og et årlig forbruk på 20 000 kWh. I tillegg kommer nettleien.

For bestilling send kodeord «strøm» til 06262 eller gå inn på Eidsivaenergi.no

Eidsiva
En del av Innlandet

Ukens anbefaling

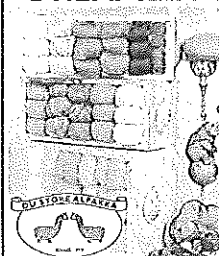
NÅ 169,- Spar 70,-

Gir huden bedre og varig brunfarge. Beskytter hud og øyne mot UV stråler. Kom innom og få vår kundeavis med mange gode tilbud.

Naturli' Vis

Storgata 15, 2815 Gjøvik, tlf 61 17 55 41

NYHETEN DREAMLINE

DU STORE ALPAKKA

- SKY - vakker silkeglans, 70% babyalpaka og 30% silke.
- SOUL - luftig, drøyt og helt nytt. 68% babyalpaka og 32% nylon.
- AIR - supertynt, lett og pusete. 78% suri alpaka og 22% nylon.

– får du hos

Halvorsen Garn
Storg. 15 - Gjøvik Tlf. 61 17 13 94

– Bopliktsaker er de vanskeligste vi har

■ Opphevet kravet om boplikt på Svenstad

DOKKA: Geir Ringen får konsesjon på Svenstad nordre uten krav om boplikt.

Liv Romsås Bekkelund

Det ble resultatet etter at hovedutvalget for landbruk, miljø og teknisk (LMT) hadde behandlet Ringens klagesak i går.

Nå skal hovedutvalget sette seg ned og se nærmere på hvilken praksis det skal være for boplikt i Nordre Land.

Virkemiddel

– Boplikt er et virkemiddel for å sikre bosetting. Vi vet at det er dramatisk nedgang i folketallet i deler av kommunen. Vi ønsker levende grender og at det skal bo folk i hele kommunen, sa hovedutvalgsleder Marit Rønningen (Ap). Både hun og nestleder Geir Høitomt (SV) ga uttrykk for at bopliktsakene er de mest krevende utvalget behandler.

– En må se fidsaspektet i sakene og ha med seg at det er forskjellige politikere som har behandlet sakene og utøvd ulikt skjønn, sa Høitomt.

To saker

Marit Rønningen påpekte at skjønnemåten kan oppleves som forskjellsbehandling.

– Derfor er jeg opptatt av at LMT tar tak i utfordringen fra Fylkesmannen og ser på hvilken praksis vi skal ha. Jeg håper at vi klarer å diskutere oss fram til hva vi ser som hensiktsmessig, sa Rønningen, som la til at det aldri har vært stor uenighet i LMT om disse sakene.

– Vi har hatt to saker der vi har vært uenige, sa Rønningen.

Øker bevisstheten

Per Ole Lunde (Sp), mente Svenstad-saken har bidratt til å øke bevisstheten rundt bopliktsakene.

– Vi må gå grundigere og mer konkret inn i hver enkelt sak. Vi må se på likebehandling, størrelse på eiendommen, avkastning, beliggenhet og husenes tilstand. Jeg ønsker at vi blir enige og kommer fram til fornuftige løsninger, men jeg tror fortsatt dette bår vanskelige saker for oss, sa Lunde.

Ros til Ringen

Arne Goplen (Sp) roste Geir Ringen for det arbeidet han har lagt ned i klagesaken.

– Det har vært tungtveiende i forhold til Fylkesmannens vurdering. Når hovedutvalget nå gjør retrett i saken, skyldes det Fylkesmannens

IKKE BOPLIKT: Hovedutvalget for landbruk, miljø og teknisk opphevet tidligere vedtak og ga konsesjon uten krav om boplikt på Svenstad nordre.

FOTO: LIV ROMSÅS BEKKELUND

ROS TIL KLAGEREN: Arne Goplen roste Geir Ringen for det grundige arbeidet han har lagt ned i klagesaken.

VANSKELIGE SAKER: Nestleder i LMT, Geir Høitomt (t.v.) sa at bopliktsakene er de vanskeligste hovedutvalget behandler. Leder Marit Rønningen lovet at LMT skal se nærmere på hvilken praksis det skal være for boplikt i Nordre Land kommune.

vurdering og det arbeidet Geir Ringen har gjort, sa Goplen.

Etter at SV og Arbeiderpartiet hadde hatt gruppemøte, og opposisjonen tok en prat på gangen, var det et enstemmig hovedutvalg som tok klagen fra Ringen til følge og ga konsesjon på Svenstad nordre uten krav om boplikt. Hovedutvalgsleder Marit Rønningen signaliserte at man allerede i neste møte vil ha en diskusjon om hvilken praksis kommunen skal legge seg på i disse sakene.

– Vi kan ikke gi helt slipp på boplikten når vår intensjon er at vi ønsker bosetting mer enn i helgene, og at jorda og kulturlandskapet skal ivaretas, sa Rønningen.

– En lettelse

DOKKA: – Nå kan vi sette i gang med det vi har lyst til å gjøre, uten å ha kravet om boplikt hengende over oss, sier eieren av Svenstad, Geir Ringen.

Geir Ringen og samboeren Ingvild Moen bor på Gjøvik sammen med sine tre barn i alderen snart 3 til 6 1/2 år. Geir jobber som forskningssjef i Sintef Raufoss Manufacturing, mens samboeren jobber i Investech. Så ofte som mulig reiser de til Hugulia og bruket Svenstad som Geir Ringen

overtok etter farens onkel i 2008.

– Vi liker oss godt i Torpa og er der så ofte vi kan. Vi går turer i fjellet og for ungene er det rikelig med tumleplass på garden, forteller Ringen som har foreldrene sine på naboeiendommen. Han ser ikke bort fra at familien flytter til Svenstad om noen år.

– Vi kan tenke oss å begynne å pusse opp huset allerede i sommer. Det trenger en omfattende restaurering, sier Geir Ringen. At hovedutvalget nå har omgjort vedtaket sitt og gir konsesjon uten krav om boplikt, har lovet en bor av skuldrene hans.

– Det er ikke bare å ta med seg tre unger og flytte til en fjellgard. Vi fortjente mer langsiktighet, og det har vi nå fått, sier Ringen, som roser hovedutvalget for å ha tatt klagen hans til følge og frafalt kravet om boplikt.

– De skal ha honnor for at de stoppet opp og tenkte seg om, sier Ringen, som ikke tror det er noen automatikk i at krav om boplikt fører til økt aktivitet ute i grendene.

– Snarere tvert om. Bare fra butikken i Nord-Torpa og opp til Hugulia er det 10-15 nedlagte bruk, sier Geir Ringen.

Bygger for demente

■ Sp etterlyste informasjon om eldreomsorgen

DOKKA: Det skal bygges nye boliger for demente i Nordre Land. Målet er at de står ferdige i 2013.

Liv Romsås Bekkelund

Senterpartiet vil ikke slippe taket i eldreomsorgen i Nordre Land. Derfor måtte enhetsleder for omsorg og rehabilitering, Kjetil Holmen, stille i kommunestyremøte torsdag og svare på Senterpartiets spørsmål.

Partiet ville vite hvordan søknaden om plass på kommunens to omsorgssentre blir behandlet, hvordan søkerne får svar, hvor lang tid det går før de får svar, og om folk settes på venteliste når det ikke er ledige plasser. Sp ville også vite om kommunen har et opplegg for å hjelpe de som vil søke om omsorgsplass, og om det er forskjellige personer som veileder søkerne og senere behandler søknadene.

Behovsvurdering

– Ved søknad på omsorgsbolig blir du satt på venteliste hvis det ikke er noe ledig. Når det blir en ledig bolig, blir alle som står på lista vurdert, og så tildeles boligen den som har størst behov

på tildelingstidspunktet. Det er ikke slik at den som har stått lengst på venteliste prioriteres, sa Holmen, som la til at kommunen bistår med utfylling av søknadsskjemaer og at veiledning og tildeling blir gjort av samme person. Holmen kunne ikke der og da si hvor mange som venter på omsorgsbolig. Når det gjelder sykehjems plasser, opereres det ikke med ventelister.

– Tildelingen skjer etter en behovsvurdering. Hvis vi ikke har ledige sykehjems plasser, setter vi inn hjemmetjenesten, sa enhetslederen. Vedtakene som fattes er enkeltvedtak, noe som betyr at søkeren kan klage tildelingskon-toret's avgjørelse inn for Fylkesmannen.

– Vi har ikke hatt noen klagesaker i eldreomsorgen som har gått til Fylkesmannen de to siste årene, sa Holmen.

Mangler korttidsplasser

Holmen sa videre at det er en utfordring at de ti korttidsplassene på Landimo er fylt opp av langtidbrukere.

– Da får vi en «propp» i systemet, og hjemmetjenesten får yngre brukere. Vi trenger et nybygg for demente. Det vil frigjøre korttidsplasser, sa Holmen, som baklaget at utredningen om bygging ikke var lagt fram tidligere.

VILLE VITE: Senterpartiet, her representert ved Per Ole Lunde og Bernt Øistad, ville vite hvordan situasjonen er i eldreomsorgen i Nordre Land. FOTO: LIV ROMSÅS BEKKELUND

– Men i april blir det lagt fram et forslag for formannskapet og kommunestyret, sa Holmen, på nye boliger, sa Lunde. Ordføreren forsikret at hun har et engasjement for eldreomsorgen og boliger til demente. – Det var etter forslag fra oss at det ble bevilget penger til en slik utredning, fordi vi så behovet for flere korttidsplasser og for å legge bedre til rette for de demente

På høg tid

Per Ole Lunde (Sp) mente eldreomsorgen står foran store utfordringer når antallet eldre

øker. – Jeg etterlyser ordføreren engasjement angående Landimo. Det er på høg tid at vi får en sak på nye boliger, sa Lunde.

Ordføreren forsikret at hun har et engasjement for eldreomsorgen og boliger til demente. – Det var etter forslag fra oss at det ble bevilget penger til en slik utredning, fordi vi så behovet for flere korttidsplasser og for å legge bedre til rette for de demente

bygningmessig, sa Liv Solveig Alfstad (Ap).

Rådmann Jarle Snekkestad sa at saken som kommer opp i april vil si noe om omfanget på byggeprosjektet, lokalisering, hvilke grupper demente det er viktig å legge til rette for og framdriften i prosjektet. – Vi prosjekterer og regner, og så skal boligene være ferdigstilt i løpet av 2013, sa rådmannen.

Datatilsynet gir kommuner bot

Flere kommuner får nå en økonomisk smekk på fingrene av Datatilsynet, fordi de ikke klarer å dokumentere at **INTERNKONTROLLEN** med personopplysninger er god nok.

17 kommuner har frist til påske med å legge fram dokumentasjon for Datatilsynet, på god nok internkontroll med behandling av personopplysninger som kan være sensitive. Klarer de ikke det, venter det dagbøter.

Hvor store bøtene blir, vil tilsynet først ta stilling til når fristen for å levere dokumentasjonen går ut 2. april.

Jobbet ett år

Bøtene er resultatet av ett års arbeid i Datatilsynet med internkontroll i kommunene. Tilsynet startet med en undersøkelse der flere kommuner lot være å svare, mens andre rapporterte at de ikke ville gjøre noe, selv om det er krav til internkontroll i personopplysningsloven.

Flere av kommunene har reagert etter at de ble truet med bøter. Noen kommer til å sende dokumentasjon innen fristen, mens andre ber om utsettelse.

- Nesten ikke noe sted er det laget så mange personopplysninger som i kommunene. Sjansen for å behandle opplysningene på en god måte øker om kommunen har internkontrollen i orden. Vår undersøkelse viste store mangler, sier direktør i Datatilsynet, Bjørn Erik Thon.

Han varsler at dagbøtene skal svi for kommunene.

- Tvangsmulkt bruker vi bare i få tilfeller. Det er typisk i en situasjon som dette, hvor det er mer viljen enn evnen det står på. Vi har ikke tatt stilling til hvor stor mulkten blir, om det er noen kommuner som ikke kommer tilbake til oss med dokumentasjon.

KAN FÅ TVANGSMULKT

Disse kommunene får nå tvangsmulkt av Datatilsynet, om de ikke før påske dokumenterer at internkontroll er på plass:

Nesseby, Rødøy, Sør-Fron, Hurdal, Austevoll, Ibestad, Båtsfjord, Bjerkeim, Skjervøy, Tana, Krødsherad, Berg, Utsira, Lund, Ullensvang og Finnøy.

UVANLIG

Tvangsmulkt bruker vi bare i få tilfeller. Det er typisk i en situasjon som dette, hvor det er mer viljen enn evnen det står på

Bjørn Erik Thon
Direktør
Datatilsynet

Men vi må sette den så høyt at det ikke lønner seg å ignorere dette.

Thon mener Datatilsynet har hatt så mange runder med kommunene, at alt ligger til rette for å få rutinene i orden. Tilsynet har også en veiledningsplikt, slik at kommuner som sliter kan bestille bistand.

- Noen sier de ikke har tenkt å gjøre noe, og andre svarer ikke. Vi kan ikke akseptere at kommuner

bare ser bort fra lovens krav om behandling av personopplysninger.

- Noen kommuner vil si de har nok å drive med?

- Det er viktig at kommunene har kontroll på hvilke opplysninger de har, sletterutiner, at de kjenner lovreglene og har innsynrutiner. Vi har gjort mye for å komme kommunene i møte, sier Thon.

Småkommuner

I all hovedsak er det småkommuner som har fått varsel om tvangsmulkt. Austevoll er størst med drøyt 4.500 innbyggere.

Rådmann Rolf E. Nøstdal liker ikke at kommunen blir hengt ut som en kommune som ikke har ting på plass. Etter at trusselen om tvangsmulkt kom, har Austevoll reagert og sendt inn dokumentasjon.

- Jeg er rimelig trygg på at vi har systemer som sikrer riktig bruk av konfidensielle data og oppbevaring. Dokumentasjonen har tydeligvis ikke vært god nok, og det prøver vi å rette opp i.

Å ende med dagbøter er ikke et alternativ for Robek-veteranen.

- Vi kan ikke komme i en situasjon hvor vi får dagbøter. Vi er nødt til å gjøre det vi får pålegg om.

Nøstdal mener kravene til dokumentasjon generelt har gått «vanvittig langt».

- Vi bruker også mye tid på alle slags tilsyn. Myndighetene må være litt mer kritisk til hva som er nødvendig, sier Austevoll-rådmannen.

OLE PETTER PEDERSEN, 900 57 640
ole.petter@kommunal-rapport.no

RAMME
Problemer
prinsipp

Gunn Marit F.

Vil
for

KS la er
Storting
stat-ko

KS, komm forbundet samstemte teens åpne regjering: melding» c staten og k detaljstyri har gått for ses.

- Det r ningslinjer det må bli i portering c sa KS-leder sen (H).

I meldin fast at priu styring skø forhold til l

- Ramm i dag. Probl ningen ikkø pet i prakti

Konkrete
KS kom me nlikende t

- Er det ikke tillit til kontrollutvalget, kan det bare skiftes ut, sier ordfører Stein Iversen.

FOTO: MAGNAR JOHANSEN, LOFOTPOSTEN

Sparker kontrollutvalget

- Det må være tillit mellom kontrollutvalget og kommunestyret. Det er det ikke, sier ordfører Stein Iversen i Flakstad. Dermed ble det nye kontrollutvalget kastet etter å ha **KRITISERT KOMMUNELEDELSEN**.

Årsaken til at konflikten tilspiser seg så tidlig i perioden, ligger i fortiden. Flakstad har tidligere vedtatt å ta fatt på en omstilling som blant annet innebærer at fire stillinger i administrasjonen skal bort. Ordføreren mener kontrollutvalget og spesielt lederen har blandet seg for mye i dette arbeidet.

Men kontrollutvalgets hovedsak er 13 ansettelse hvor kommunen har brutt egne rutiner.

- Både revisjonen, Arbeidsutvalget og en HMS-rapport peker på at kommunen har brutt egne rutiner ved disse ansettelsene. Jeg har presset på for at rapportene skal bli behandlet i kommunestyret, men det har gått sent, sier avsatt kontrollutvalgsleder Arthur Johnsen (Sp).

Kontrollperspektivet

Ordfører Iversen (Flakstad Distriktsliste) sier han vil ta Arbeidsutvalgets rapport på alvor og rette opp det som er påtalt. Men nytt kontrollutvalg, det blir det. Det skal velges i neste uke på et ekstraordinært kommunestyremøte. Trolig blir bare utvalgslederen skiftet ut.

Arthur Johnsen mener han har fulgt Kommunaldepartementets veileder for kontrollutvalg, og refererer:

«Kontrollutvalgsleder har et

særskilt ansvar for å ivareta kontrollutvalgets uavhengighet, og sørge for at kontrollutvalget fokuserer på kontrollperspektivet.»

Ordføreren sier han oppfatter det slik at kontrollutvalget ber om at omstillingsarbeidet stoppes.

- **Det kan vi ikke ha noe av.** Johnsen mener derimot at han bare har presset på for å få ubehagelige fakta på bordet, samt foreslått konkrete løsninger på et problem. Han vil ikke stoppe omstillingsarbeidet, som han stemte for som kommunestyrerepresentant i forrige periode.

- Det er uansett kommunestyret som gjør vedtak. Det har ikke kontrollutvalget noe med, men vi bør kunne si fra når vi mener noe er galt. At jeg har blandet meg i politisk arbeid, er rene skjøre tøvet, sier han.

Dårlig stemning

- Et kommunestyre trenger ikke begrunne hvorfor det vil kaste et kontrollutvalg. Er det ikke tillit, kan det bare skiftes ut, sier ordføreren, og referer kommuneloven.

Han ser det er blitt en del bråk, men regner med det går seg til.

Johnsen er klar over lovens bokstav, men mener lovmakerne

har vært korttenkte.

- Å kaste et kontrollutvalg uten begrunnelse er nok ganske dumt, med tanke på velgerne og omdømmet, sier han.

Saken har vakt oppsikt i Lofoten, og mange har kontaktet ham for å uttrykke sin sympati.

I kommunestyremøtet der kontrollutvalget ble kastet, var det Sp's Trond Kroken som forsvarte utvalget.

- Jeg oppfatter at kontrollutvalget forsøker å komme med innspill for å rette opp problemer i administrasjonen. Det må være takhøyde for slike innspill. Å kaste utvalget vil være et uheldig signal, sa han, ifølge Lofotposten.

Johnsen sier at det er «trasig» å bli kastet på den måten, men

ikke mye å gjøre noe med.

- Men når jeg får utskriften fra kommunestyremøtet, skal jeg sende den til Fylkesmannen for kontroll.

STONE HOLMQUIST, 930 20 260
stone@kommunal-rapport.no

BLE VRAKET
Å kaste et kontrollutvalg uten begrunnelse er nok ganske dumt, med tanke på velgerne og omdømme

Arthur Johnsen (Sp), avsatt kontrollutvalgsleder

Arthur Johnsen ble kastet som utvalgsleder i Flakstad.

FOTO: MAGNAR JOHANSEN, LOFOTPOSTEN

- Sjelden at utvalg sparkes

- **Kastes kontrollutvalg for ofte, vil det gå ut over kommunestyrets omdømme, sier leder Martin Engeset i Forum for kontroll og tilsyn.**

Engeset sier han kjenner Flakstad-saken kun fra medieomtale og uttaler seg generelt. Han understreker at kontrollutvalg ikke bør kastes for ofte, av hensyn til kommunestyrets omdømme.

- Hvis kontrollutvalget føler de sitter på oppsigelse, vil de fort ta hensyn til det i sine uttalelser. Det vil ikke være bra. Kontrollutvalget skal kunne komme med skarp kritikk når regler ikke blir fulgt og retningslinjer blir brutt.

- Men kontrollutvalget må ikke sette seg i den situasjon at kritikken oppfattes som omkamp, eller at man prøver å påvirke vedtak. Utvalgets oppgave er å kon-

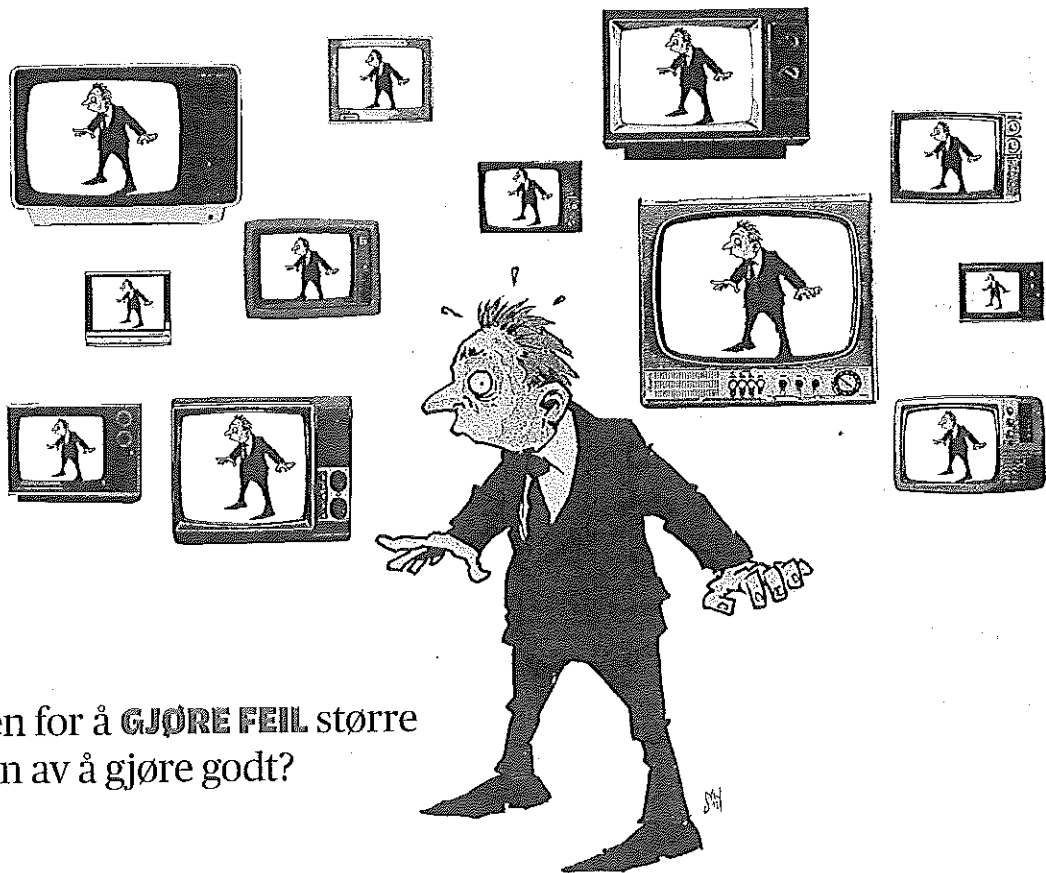
trollere i ettertid det som har skjedd.

Engeset understreker at kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollutvalg, og at tillit er avgjørende.

- Kommunestyret må ha såpass tillit til kontrollutvalget at det kan arbeide fritt og med integritet.

MENINGER & KUNNSKAP

Kronikere: Einar Buserud, tidligere ordfører i Hamar, nå kommunikasjons- og strategidirektør i Norsk Tipping, Iver Nordseth, fylkespolitiker for Venstre i Mere og Romsdal, Trine Myrvold, forskningsjef ved Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR), Mariann Villa, forsker ved Norsk senter for bygdeforskning, Birthe Eriksen, stipendiat ved juridisk fakultet, Universitetet i Bergen, og fylkestingsrepresentant for Høyre i Hordaland, Matz Sandman, spaltist, Aslak Bonde, politisk kommentator

ILLUSTRASJON: SVEN TVEIT

Blir frykten for å **GJØRE FEIL** større enn gleden av å gjøre godt?

Full kontroll – null toleranse

matz.sandman@online.no

«Den som har hue, bruker hue. Den som ikke har hue, bruker reglementet». Det er fengselsbetjent Kristoffersen i Jens Bjørneboes roman «Den onde hyrde» som gir oss denne leveregelen.

Kanskje var det slik før. I dagens samfunn er det viktigere å bruke reglementet enn hue. Til reglement hører kontroll. Når Språkrådet senere skal kåre årets ord eller begrep i 2012, kommer de ikke utenom «kontroll».

I vår nasjonalforsamling har dette tatt helt av. I gamle dager hørte vi mest fra energikomiteen eller transport eller endog næring. Så ikke nå for tiden. Det er kontrollkomiteen på Stortinget som fyller dagsordenen. Det er snart ikke en nyhetssending

uten at en eller annen av medlemmene står fram med refsende blikk, svalt stemmen og bebuder granskning og avhør, for nå skal forbyrterne tas! Disse representanter leter nemlig etter feil og brudd på reglementet, og de finner noe hele tiden. Og finner de ikke noe selv, så kan du være trygg på at mediene hjelper til, eller de får bistand av selveste storinkvisitoren, Jørgen Kosmo i Riksrevisjonen. Han har ikke kommet men en positiv uttalelse på flere år, det er ikke engang en strime av lys og håp som slipper ut på hans stadige pressekonferanser.

Kommunene ligger ikke langt etter. Der er kontrollutvalgene tilsynelatende blitt viktigere enn kommunestyret.

Det hagler med historier om feil, regelbrudd og avvik og personer som bør gå fra sin stilling eller fjernes.

Vi lever da i blamestormingens tidsalder, ikke i brainstormingens.

Dersom politiet starter etterforskning, skal den anklagede virkelig ha takk og farvel. Etterforskning er nemlig så sendrektig, og rettsaker tar så lang tid, at en mulig frifinnelse fortner seg som en parentes. Dommen er avsagt for lenge siden av mediene og kontrollsynsere fra fjern og nær. Dessuten kan dine mest intime, helsemessige, private og personlige forhold bli brettet ut og spredd i full offentlighet, for i rettsalen fins ingen privatlivets

fred eller respekt for personlige forhold. Rettssikkerheten blir bare en etterskrift med små bokstaver.

Sannheten er vel at vi hver for oss og i alle offentlige og private virksomheter hver eneste dag bryter en eller annen regel, eller forskrift eller bestemmelse, men uten å vite hvilke. De finnes nemlig i tusenvis, og skule man ha oversikt, ville det kreve et umåtelig byråkrati slik at man knapt fikk tid til skapende aktiviteter, eller arbeidslivet ville bli ulevelig.

I noen tid har det vært populært å vedta såkalte nullvisjoner. Velmente, men stort sett uoppnåelige ambisjoner. Nå har det smittet over på toleransen. På flere og flere områder lanseres nulltoleranse.

Dersom denne utvikling får fortsette, kan det bli ganske utrivelig.

Den siste som ble tatt av nulltoleransen var en stortingsrepresentant fra Høyre. Han hadde misbrukt narkotika. Saken er under etterforskning, og vi vet ikke hva dommen blir. Men det spiller liten rolle, for i nulltoleransens konsept er han allerede fjernet fra alle verv og bedt om ikke å søke gjenvalg til Stortinget.

Like før denne historien var det en kommunalt folkevalgt fra Venstre som ifølge mediene hadde forgrepet seg på en Unge Venstre-jente. Saken er under etterforskning, og vi vet ikke hva det leder til. Han ble fjernet fra

alle tillitsverv direkte på Dagsrevyen.

Jeg har ikke behov for å gjøre meg til forsvarer for noen av disse herrer. De har begge gjort feil, og kanskje noe straffbart, og må ta det som kommer. Men hvor havner vi hen dersom nulltoleransen blir samfunnets og politikens ledetråd? Ville det ikke vært greit om vi hadde flere på Stortinget som hadde misbrukt narkotika, slik at de visste hva de snakket om? Og om noen antaster unge jenter, bør det fordømmes. Men man trenger da ikke utstøte folk som spedalske av den grunn.

Denne kronikk er ikke en oppfordring til lovbrudd, men et forsvar for toleransen.

Dette er en protest mot en samfunnsutvikling hvor vi blir mer opp-tatt av å søke etter feil og mangler enn å framheve de gode eksemplene.

Dette er en advarsel mot at ledelse skal preges av kontrollfrikker som margstjeler organisasjonenes skaperkraft og evne til å finne praktiske løsninger i jungelen av forordninger.

Dette er en takk til de som har begått feil, men som holdt ut prøvelsene, for de har mer å lære oss enn de fleste.

Dette er en oppfordring om tilgivelse og raushet og et håp om at det til og med kan være plass til smil og humoristisk sans oppi alt alvor om regelbrudd og avvik.

Men det er antakelig forgjeves.

Vi lever da i blamestormingens tidsalder, ikke i brainstormingens.

Matz Sandman er spaltist

Nordre Land kommune**EVENTUELT**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	23.04.12	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Forvaltningsloven § 6

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:**SAKSOPPLYSNINGER:**

Saken var satt opp til behandling i forrige møte, men ble utsatt.

Saken er satt opp for å kunne ta opp aktuelle spørsmål.

Forut for møtet er det meldt inn ett tema:

- Praktisering av habilitetsbestemmelsene i kontrollutvalget

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Skriv ut

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Oversikt Hele loven Forste Forrige Neste

Kapittel II. Om ugildhet.

Overskriften endret ved lov 27 mai 1977 nr. 40.

§ 6. (*habilitetskrav*).

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a) når han selv er part i saken;
- b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
 1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller
 2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenstemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

Rekkevidden av annet og fjerde ledd kan fastlegges nærmere ved forskrifter som gis av Kongen.

Tips

Viktig å huske på ved behandling av taushetsbelagte opplysninger

- Det er forbudt å bruke taushetsbelagte opplysninger som en har fått i kontrollutvalget, i andre sammenhenger enn det opplysningene er innhentet for (for eksempel i privat næringsvirksomhet).
- Taushetsplikt etter forvaltningsloven gjelder bare opplysninger en blir kjent med i forbindelse med tjenesten eller arbeidet.
- Taushetsplikten gjelder også etter at medlemmene har gått ut av kontrollutvalget.

Habilitet

En person er inhabil ved behandling og avgjørelse av en sak, dersom det foreligger omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet.¹⁵ Det gjelder samme habilitetsregler for kontrollutvalgsmedlemmer som for andre folkevalgte.¹⁶ Folkevalgte har plikt til å delta i møtene i de folkevalgte organene hvor de er valgt inn, og habilitetsreglene må ikke anvendes slik at en uthuler møteplikten og plikten til å delta når avgjørelser treffes. Det at det reises spørsmål om et kontrollutvalgsmedlems habilitet, er ikke nok til at medlemmet bør eller kan fratres.¹⁷ På grunn av kontrollutvalgets rolle som ansvarlig kontroll- og tilsynsorgan er det likevel viktig at kontrollutvalgsmedlemmer tar spesielt hensyn til habilitetsspørsmål. For at kontrollutvalget skal gjennomføre sine oppgaver på en effektiv og tillitvekkende måte, er det viktig at det ikke kan stilles spørsmål ved utvalgets nøytralitet, objektivitet og uavhengighet.

En er inhabil i behandlingen eller avgjørelsen av en sak dersom:

- en selv er part i saken¹⁸
- noen i den nærmeste familien er part i saken¹⁹
- en er verge eller fullmektig for parten
- en virksomhet hvor en er styremedlem eller har en ledende stilling, er part i saken²⁰

Vedkommende er også inhabil dersom det foreligger «særegne forhold» som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes upartiskhet, og dermed til kontrollutvalgets behandling av saken. Hva som utgjør særegne forhold må vurderes konkret fra sak til sak. Dette kan blant annet være at kontrollutvalgsmedlemmet selv, eller noen med «nær, personlig tilknytning» til vedkommende, vil kunne få særlig fordel, tap eller ulempe av vedtaket. Dette vil normalt føre til inhabilitet. Personer med nær, personlig tilknytning omfatter nær familie, samboere og andre som vedkommende har nær personlig kontakt med.

¹⁵ Reglene om inhabilitet fremgår av kap. 2 i forvaltningsloven. Se også Eckhoff og Smith (2010), kapittel 12, og Bernt og Rasmussen (2010) kap. 6.2.

¹⁶ Reglene i forvaltningsloven om inhabilitet gjelder også for folkevalgte (med visse særregler, jf. koml. § 40, nr. 3).
¹⁷ Jf. kommuneloven § 40 nr. 1 og Ot. prp. nr. 50 (2008-2009) kap. 6.

¹⁸ En part i saken er en «person [kan omfatte både fysisk person og organisasjon/selskap e.l.] som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder» (jv. § 2, bokstav e).

¹⁹ Etter forvaltningsloven § 6, bokstavene b og c, er en inhabil dersom en er i slekt eller svogerskap med en part i saken, eller dersom en «er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part».

²⁰ Frem til 1/11 2011 omfatter dette ikke selskaper som helt ut eies av stat eller kommune. Fra 1/11 2011 faller dette unntaket bort (jf. kgl.res. 19/6 2009 nr. 819).

Vennskap eller motsetningsforhold til en som vil kunne oppnå fordel, tap eller ulempe som følge av kontrollutvalgets beslutning, kan medføre inhabilitet.²¹ Det må i så fall dreie seg om virkelig nært vennskap eller klart uvennskap. «At en kjenner hverandre, eller er arbeidskamerater eller kolleger, er ikke tilstrekkelig til å begrunne inhabilitet. Uenighet, f.eks. om faglige eller politiske spørsmål, er heller ikke nok.»²²

Det er svekkelsen av tilliten til vedkommendes upartiskhet som er avgjørende. Dersom kontrollutvalget mangler tillit til vedkommendes upartiskhet, er det grunnlag for inhabilitet. Det kan også være grunn til å erklære vedkommende inhabil hvis en må regne med at publikums tillit til kontrollutvalgets upartiskhet er svekket, selv om kontrollutvalget stoler fullt og helt på at medlemmet vil opptre upartisk. Habilitetsreglene har ikke bare til formål å sikre upartiskhet i avgjørelser, men også å bidra til å opprettholde den allmenne tilliten til forvaltningen.²³

Mulig inhabilitet bør meldes til sekretariatet så tidlig som mulig, slik at en kan forberede saken for kontrollutvalget. Det er kontrollutvalget som collegium som avgjør om et medlem er inhabil eller ikke.²⁴ Den som hevdes å være inhabil har ikke adgang til å delta i debatten eller avstemningen i inhabilitetsspørsmålet. Når avgjørelsen er fattet, skal den føres i møteboken, hvor også lovhjemmelen for avgjørelsen skal fremgå.²⁵

Dersom det er gjort feil i en habilitetsavgjørelse, er dette en saksbehandlingsfeil. Dette kan skje gjennom at en som er inhabil har fått delta, eller at en som er habil ikke har fått delta, i behandlingen eller avgjørelsen av en sak. En slik feil kan føre til at avgjørelsen er ugyldig.²⁶

Eksempel

Inhabilitet knyttet til politiske saker

Iblant oppstår det usikkerhet knyttet til habilitet i tilfeller der kontrollutvalgsmedlemmer, som politikere i den offentlige debatten, har signalisert synspunkter i en sak som senere blir forelagt kontrollutvalget. Dette medfører imidlertid ikke noen automatisk inhabilitet ved behandling av saken i kontrollutvalget, men må vurderes fra sak til sak.

I Sandefjord kommune fikk en kommunestyrerepresentant en henvendelse fra en part i en sak som var avgjort av ordfører på sommerfullmakt. I en e-post gav kommunestyrerepresentanten uttrykk for synspunkter på saken. Vedkommende ble på et senere tidspunkt valgt inn som leder i kontrollutvalget. I forbindelse med at kontrollutvalget ble bedt om å behandle nevnte sak, henvendte kontrollutvalgsleder seg til kommuneadvokaten. Kommuneadvokaten ble bedt om å vurdere om kontrollutvalgsrepresentantens tidligere befatning med saken medførte at han ble inhabil. Kommuneadvokaten ga uttrykk for at han ikke kunne se at det var noe grunnlag for at han var inhabil etter forvaltningslovens regler.

²¹ Bernt og Rasmussen (2010).

²² Eckhoff og Smith (2010) s. 227.

²³ Eckhoff og Smith (2010) s. 226.

²⁴ Forvaltningsloven § 8, 2. ledd.

²⁵ Kommuneloven § 30, nr. 4.

²⁶ Eckhoff og Smith (2010) s. 489.